

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยและได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. แบบฝึกทักษะ
4. ทักษะการอ่าน
5. ทักษะการเขียน
6. คำควบกล้ำ
7. การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
8. ประสิทธิภาพ
9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
10. คำนีประสิทธิผล
11. ความพึงพอใจ
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 12.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 12.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ก : 3-35) กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พอสรุปได้ดังนี้

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะ สามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้ อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และช่วยแก้ปัญหาการเทียบ โอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึง สถานศึกษาจะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกระดับและ ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัวและบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจน ปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้และ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและ

การจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและตามอัชฌาศัย
- ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์

ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและการใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องการให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศและสังคมโลก สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้ อย่างเท่าเทียมกัน หลักสูตรมีความยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งในระบบและนอกระบบและตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ได้

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ข : 1-53) กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พอสรุปได้ดังนี้

ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงานและดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และ สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่ การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิด ต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน
2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบ ต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตาม จินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. การฟัง การดูและการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการและการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ
4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย
5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนว ความคิด คุณค่าของงานประพันธ์และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้อง

เล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้ตึกนึกคิด ค่านิยม
ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความ
ซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้
ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียน
เรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด
และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา
และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

กำหนดคุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้
ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ถ้าดับเหตุการ์ณ
คาดคะเนเหตุการ์ณ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้
เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมี
มารยาทในการอ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรทัดเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

3. เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและมีมารยาทในการฟัง ดูและพูด

4. สกคคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญและเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นที่เหมาะสมกับกาลเทศะ

5. เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

ตัวชี้วัด

กำหนดตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้จำนวน 22 ตัวดังนี้

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้นๆ (ท1.1 ป1/1)
2. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน (ท1.1 ป1/6)
3. มีมารยาทในการอ่าน (ท1.1 ป1/8)
4. บอกความหมายของคำและข้อความที่อ่าน (ท1.1 ป1/2)
5. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน (ท1.1 ป1/7)
6. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทย (ท4.1 ป1/1)
7. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก (ท5.1 ป1/1)
8. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท1.1 ป1/3)
9. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง (ท3.1 ป1/2)
10. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน (ท1.1 ป 1/4)
11. คาคณะเนหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน (ท1.1 ป1/5)

12. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด (ท 2.1 ป1/1)
13. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ (ท2.1 ป1/2)
14. มีมารยาทในการเขียน (ท2.1 ป1/3)
15. เขียนสะกดคำและบอกความหมาย ของคำ (ท4.1 ป1/2)
16. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ และปฏิบัติตาม (ท3.1 ป1/1)
17. พูดยุติแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู (ท3.1 ป1/3)
18. พูดยุติสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ (ท3.1 ป1/4)
19. มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด (ท3.1 ป1/5)
20. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ (ท4.1 ป1/3)
21. ต่อคำคล้องจองง่ายๆ (ท4.1 ป1/4)
22. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ (ท5.1 ป1/2)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีสาระการเรียนรู้แกนกลางดังนี้

1. การอ่าน

1.1 การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คล้องจองและข้อความที่ประกอบด้วยคำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย

- คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์
- คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา
- คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ
- คำที่มีอักษรนำ

1.2 การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น

- นิทาน
- เรื่องสั้นๆ
- บทร้องเล่นและบทเพลง

- เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระ

การเรียนรู้อื่น

1.3 การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น

- หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย

- การกล่าวคำขอบคุณ
- การกล่าวคำขอโทษ

3.4 การมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

3.4.1 มารยาทในการฟัง เช่น

- ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด
- ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง
- ไม่ควรรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง
- ให้เกียรติผู้พูดด้วยการประบมือ
- ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง

3.4.2 มารยาทในการดู เช่น

- ตั้งใจดู
- ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น

3.4.3 มารยาทในการพูด เช่น

- ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ
- ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล
- ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด

4. หลักการใช้ภาษาไทย

4.1 พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

4.2 เลขไทย

4.3 การสะกดคำ การแจกถูกและการอ่านเป็นคำ

4.4 มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา

4.5 การผันคำ

4.6 ความหมายของคำ

4.7 การแต่งประโยค

4.8 คำคล้องจอง

5. วรรณคดีและวรรณกรรม

5.1 วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น

- นิทาน
- เรื่องสั้นง่ายๆ
- ปริศนาคำทาย

- บทร้องเล่น
- บทอาขยาน
- บทร้อยกรอง
- วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน

สรุปได้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติไทยในการเรียน ภาษาไทยจะต้องเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรมต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดคุณภาพ ผู้เรียน กำหนดตัวชี้วัด กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติ วิชาและระดับความสามารถของผู้เรียน

แบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

การฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกเพื่อเป็นแนวทางและเป็นการทบทวนความเข้าใจ และฝึกฝนสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะสร้างแบบฝึกทักษะให้เหมาะสมสำหรับ เรื่องนั้น ๆ และเหมาะสมกับผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารต่างๆ มีผู้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึก ทักษะไว้หลายแนวคิดดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 147) ได้ให้ความหมายของ แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะ ว่าเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือ เสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือ เรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544 : 130-134) แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริม สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความรู้ ความจำและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบาง วิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 2) แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนชนิด หนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงที่ฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 641) ให้ความหมายว่า แบบฝึกหัด หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหาหรือคำสั่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 18) แบบฝึกทักษะ คือ กิจกรรมทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความหลากหลายและมีปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเอง

จากความหมายของแบบฝึกที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบประกอบการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนฝึกทักษะหลังจากเรียนเนื้อหาในบทเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาการกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้จนเกิดความชำนาญและมีทักษะในเรื่องต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

วิลิต พิพัฒน์มงคล (2544 : 11) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
2. เป็นเครื่องมือวัดความก้าวหน้าและประเมินตนเองของนักเรียนได้หลังจากที่เรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ครูสามารถมองเห็นจุดเด่น จุดบกพร่องของนักเรียนได้อย่างชัดเจน
3. ประโยชน์ในแง่ความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้แบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น
4. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเรียน
5. แบบฝึกทักษะมีคำถามพลิกแพลงหลายรูปแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ความคิดในการตอบหากนักเรียนได้ทำแบบฝึกบ่อยๆ จะช่วยฝึกฝนสติปัญญา ไหวพริบให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญยิ่งขึ้น
6. ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ รู้จักเหตุผลและผลรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งช่วยให้นักเรียนมีทักษะและประสบการณ์เพียงพอที่จะนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน
7. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เพราะนักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองได้ค้นคว้าแก้ไข ปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ
8. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานตามลำพัง รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
5. ให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ

8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

ดวลีย์ มาศจรัส (2550 : 21) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อการเรียนรู้สำหรับการฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์และ

การเขียน

3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า แบบฝึกนั้นมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ทำให้นักเรียนเกิดทักษะ เกิดความชำนาญในการฝึกฝนและยังสามารถมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้ จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม ส่วนครูแบบฝึกเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นปัญหาต่างๆ ประหยัดเวลาในการสอน แบบฝึกจึงเป็นผู้ช่วยที่สำคัญของครูทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของตนเอง ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ในการจัดทำแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบหรือลักษณะของแบบฝึกที่หลากหลายและแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับทักษะที่เราจะฝึก ดังที่นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2541 : 37) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ไม่ควรเป็นคำสั่งที่ยาวเกินไป
2. ควรมีความหมายต่อผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นาน
3. ภาษาและภาพที่ใช้ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. ควรแยกฝึกเป็นเรื่อง แต่เรื่องไม่ควรยาวเกินไป
5. ควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้ และแบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำและรูปภาพควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและสนใจ

6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มองเห็นความสำคัญของสิ่งที่ได้ฝึกฝน

7. ควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดแบบฝึกแต่ละเรื่องควรมีทุกระดับความยากง่ายและปานกลาง

8. ควรเร้าความสนใจตั้งแต่ปกถึงหน้าสุดท้าย

9. ควรปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือเรียนอยู่เสมอ

10. ควรประเมินและจำแนกความเจริญของงานของเด็กได้

กฤษยา แสงเดช (2545 : 12) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว

2. เหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน

3. มีคำชี้แจงสั้นๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย

4. ใช้เวลาที่เหมาะสม

5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

6. ควรมีข้อเสนอแนะการใช้

7. มีให้เลือกตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี

8. ถ้าเป็นแบบฝึกหัดที่ต้องการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองแบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ

9. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดและสนุกสนาน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 114) ได้สรุปลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วย
สิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียน เรียนมาแล้ว

2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน

3. มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย

4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป

5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ

6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี

7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ

8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก

9. ใช้หลักจิตวิทยา

10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน

12. ปลูกความสนใจหรือเข้าใจ

13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 21) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์

1.1 จุดประสงค์เด่นชัด

1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

ของสาระการเรียนรู้

2. เนื้อหาต้อง

2.1 ถูกต้องตามหลักวิชา

2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม

2.3 มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติการ

2.4 สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและ

หลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้

2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความ

แตกต่างระหว่างบุคคล

2.6 มีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของ

ธรรมชาติวิชา

2.7 มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้และ

สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

จากลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีต้องมี จุดประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะ หลากหลายรูปแบบ เนื้อหาและการใช้ภาษา เหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถของผู้เรียน ได้รับความสนใจและถูกต้องตามหลักวิชา

ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

คำรณ ล้อมในเมือง (2548 : 1) ได้กล่าวถึง ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำขบทเรียน ใช้เป็นการบ้านหรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุในแบบฝึกชุดนี้มีแบบฝึกทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้างและมีส่วนประกอบอื่นๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบหรือแบบบันทึกการประเมิน

1.2 สิ่งที่คุณและนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการให้คุณหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน

1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึกทักษะ

1.4 ขั้นตอนในการใช้แบบฝึก บอกเป็นข้อๆ ตามลำดับการใช้และอาจเขียนในรูปของแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5 เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด

2. แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยให้คุณเรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรควรมีส่วนประกอบดังนี้

2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

2.2 จุดประสงค์

2.3 คำสั่งหรือการชี้แจง

2.4 ตัวอย่าง

2.5 ชุดฝึก

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนและหลัง

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

จากส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้จะระบุว่าแบบฝึกมีกี่ชุดอะไรบ้าง สิ่งที่คุณต้องเตรียม จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกและเฉลย 2) แบบฝึก ชื่อแบบฝึก จุดประสงค์ คำชี้แจง ตัวอย่าง ชุดฝึก ภาพประกอบ ข้อทดสอบก่อนและหลัง แบบประเมินและบันทึกผลการใช้

ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะให้ประสบความสำเร็จ

การสร้างแบบฝึกทักษะจำเป็นมากที่จะต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือตรงตามจุดประสงค์ของการฝึกได้นั้น การสร้างแบบฝึกทักษะต้องอาศัยหลักจิตวิทยาประกอบเพื่อความเหมาะสมในการที่จะนำแบบฝึกไปใช้กับนักเรียนตามวัย ความสามารถ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมีดังนี้

กติกา สุวรรณสมพงษ์ (2541 : 42-43) ได้สรุปถึงทฤษฎีการเรียนรู้และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกไว้ดังนี้

1. กฎการฝึกของธอร์นไดค์ (Thorndike) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคง แน่นแฟ้นของ

สิ่งที่เรียน ความรู้คงทนถาวร ซึ่งแยกเป็น 2 กฎย่อยคือ

1.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำ หรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร

1.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วไม่ได้ กระทำบ่อยๆ หรือไม่ได้ใช้เลย ย่อมทำให้ค่อยๆ ลบเลือนไปในที่สุด หรือก็เกิดการลืมจนไม่เรียนรู้ อีกเลย

2. กฎแห่งผลที่พอใจของธอร์นไดค์ (Thorndike) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดง พฤติกรรมการเรียนรู้ต่อไปได้อีก ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจก็จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ ทำให้อยาก เรียนรู้ต่อไปอีก แต่ถ้าได้ รับผลที่ไม่พึงพอใจก็จะไม่อยากจะเรียนรู้หรือเบื่อหน่ายและเป็นผลเสียต่อ การเรียนรู้ อาจทำให้ผู้กระทำเลิกทำสิ่งนั้นได้ การนำกฎแห่งผลที่พอใจมาใช้ควรส่งเสริมให้เกิด ความพึงพอใจจากการฝึกด้วย การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงว่าใครมีความสามารถ ความสนใจเพียงใด แค่นั้น แล้วพยายามจัดการเรียนการสอน รวมถึงมอบหมายงานที่มีความยากง่ายเหมาะสมเพื่อให้ ผู้เรียนสร้างความรู้สึกลงและสามารถทำได้สำเร็จในงานที่ตนได้รับมอบหมายก็จะทำให้ผู้เรียนมี กำลังใจที่จะฝึกมากขึ้น

อริ พินธัมณี (2544 : 28) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนควรให้เทคนิคการสอน ต่างๆ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนและพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตาม ความสามารถของแต่ละบุคคล จากการทดลองของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งสรุปเป็นกฎการ เรียนรู้ได้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือความมี ุฒิกภาพของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อวัยวะต่างๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ ประสบการณ์เดิม ความสนใจและความเข้าใจต่อสิ่งที่เรียน

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำ ซ้ำๆ บ่อยๆ ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง แบ่งออกเป็น

2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใด อย่างหนึ่งอยู่เสมอย่อมทำให้เกิดพันธะที่แน่นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองหรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อ ได้เริ่มเรียนรู้สิ่งใดแล้วนำไปใช้บ่อยเป็นประจำ ก็จะทำให้ความรู้คงทนถาวรและไม่ลืม

2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) หมายถึง การไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ทำ บ่อยๆ ย่อมทำให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลงหรืออาจทำให้ความรู้ นั้น ลืมเลือนไปได้

3. กฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) หมายถึง พันธะหรือสิ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ทำให้เกิดผลแห่งความพึงพอใจ หากผลแห่งการกระทำกิจกรรมนั้นเป็นที่น่าพอใจก็จะทำให้เกิดความอยากรู้ อยากรูเรียนเพิ่มมากขึ้น หากผลของการกระทำกิจกรรมนั้นตรงกันข้ามคือไม่เป็นที่น่าพอใจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การนำกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกและกฎแห่งความพอใจนำมาใช้ในการฝึกหัด สอนเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในขณะที่เรียนและนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ทำกิจกรรมซ้ำๆ และใช้เป็นประจำจะมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เป็นความรู้ที่คงทนถาวร

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะได้มีนักการศึกษาและผู้รู้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 145-146) ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้ชัดเจน
3. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้
4. กำหนดกรอบการสร้าง
5. ลงมือจัดทำแบบฝึกทักษะ
6. นำแบบฝึกทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
7. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 14) ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
 - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการเรียนการสอน
 - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และพฤติกรรม
3. พิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกทักษะและ

เลือกเนื้อหา

4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสาร

5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้สอดคล้องกันเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
7. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้ บันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

กฤษยา แสงเดช (2545 : 14-15) ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบฝึกดังนี้

1. ศึกษาความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก
3. พิจารณาวัดจุดประสงค์ รูปแบบขั้นตอนการสร้างแบบฝึก
4. สร้างแบบทดสอบ
5. สร้างแบบฝึกเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อย
6. สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการสอบแต่ละเรื่อง
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อใช้บันทึกผลการสอนหรือผลการเรียน
8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาจุดบกพร่องและหาคุณภาพ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจงคู่มือการใช้

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์เนื้อหา เลือกเนื้อหา ศึกษารูปแบบของแบบฝึก สร้างแบบฝึกแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการฝึกทักษะ โดยแบบฝึกทักษะต้องเป็นคำสั้นๆ ง่ายๆ ใช้ภาษาไม่ยาก มีรูปภาพจูงใจเร้าใจ ฝึกจากง่ายไปหายาก มีทั้งแบบฝึกอ่านออกเสียง ฝึกเติมคำที่ขาดหายไปเพราะจะทำให้ได้วิธีฝึกที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายตามขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ทักษะการอ่าน

ความหมายการอ่าน

การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษาและมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความเพลิดเพลินทำให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาชีพและยังทำให้เกิดประโยชน์ในเวลาว่างอีกด้วย มีผู้ให้ความหมายการอ่านไว้หลายลักษณะดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1364) ให้ความหมายไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน

กรมวิชาการ (2544 : 7) ให้ความหมายการอ่านว่า เป็นการแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความรู้ ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกันกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากเรื่องที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

มิ่งขวัญธรรม คำชื่นเมือง (2544 : 5) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยขั้น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การจำได้ ความรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของอักขระกระบวนการนี้ต้องเกิดขึ้นก่อนการอ่านจริงๆ จะเริ่มต้น
2. การซึมซับ ประสานกับความรับรู้ทางสติปัญญา กระบวนการทางกายภาพเมื่อแสงสว่างสะท้อนจากตัวหนังสือเข้าสู่การรับรู้ด้วยตาถ่ายทอดผ่านประสาทไปยังสมอง
3. นูรณาการภายใน ความเข้าใจพื้นฐานและหมายถึงการเชื่อมต่อส่วนต่างๆ ที่เหมาะสม
4. นูรณาการภายนอก รวมไปถึงการวิเคราะห์ การวิจารณ์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 6) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากเรื่องที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 118-121) กล่าวว่า การอ่านมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้ความหมายอย่างไร โดยแบ่งความหมายไว้หลายส่วนดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้
2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาการพัฒนารของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความเข้าใจของเด็ก
3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านจะต้องเข้าใจเสียงฐานที่เกิดเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง
4. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรงและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาการจัดกิจกรรมการอ่าน
5. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อื่นจะจำข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ออกจากกันได้ อีกประการหนึ่งผู้อ่านจะจำเรื่องได้มากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นด้วย

จากความหมายการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือโดยการใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรและแปลความหมายให้เป็นความคิด ความเข้าใจ เป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งการอ่านในใจและการอ่านออกเสียงผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากเรื่องที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

ฉวีวรรณ อุทกนิพนธ์ (2542 : 11) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโตและจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันโลกของข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวังและมีความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา อาชีพ คุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือในการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี พ.ศ. 2530

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 6) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่างๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาคนและพัฒนางาน
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นต่อไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้าก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรับรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้่านทุกครั้ง การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะการอ่านทำให้เกิดความรู้ ความคิด การปรับปรุงตัวในสังคมอย่างมีความสุขและมีคุณค่ามากมายสำหรับใช้พัฒนาคนและการทำงานให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

องค์ประกอบในการอ่าน

องค์ประกอบในการอ่านได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ข้อคิดไว้หลายทัศนะดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 5-8) กล่าวว่า การอ่านที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 3 ด้านดังนี้

1. องค์ประกอบทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียน ในการสอน ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพสังคมทางสังคมพื้นฐานและที่มาจากทางครอบครัวของนักเรียน วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาที่นับถือ การจัดอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนที่ สอดคล้องกับพื้นฐานทางสังคม เป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและพัฒนาการในการอ่าน อย่างรวดเร็ว

2. องค์ประกอบทางด้านความพร้อม หมายถึง ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาที่สามารถเริ่มต้นอ่านได้

3. องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการ นำประสบการณ์เดิมไปใช้ ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้องและความสามารถในการเรียน

4. องค์ประกอบทางประสบการณ์พื้นฐาน

5. องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ

6. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

จากองค์ประกอบของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทาง สังคม องค์ประกอบด้านความพร้อม องค์ประกอบด้านสติปัญญา องค์ประกอบทางประสบการณ์ องค์ประกอบทางวุฒิภาวะและองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมายการอ่าน

การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งมี นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 9 – 16) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านสำหรับนักเรียนในระดับ ชั้นต่างๆ ไว้ดังนี้

1. การอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีทักษะในการอ่าน ในใจและอ่านออกเสียง อ่านได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามได้ รู้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ เกี่ยวกับการอ่านและการนำไปใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน และรักการอ่าน

2. การอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์การอ่านและสามารถนำไปใช้อ่านคำใหม่ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออก เสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถจับใจความสำคัญ ตีความและวิเคราะห์ความสำคัญ ปฏิบัติจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือ และการใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและได้รับความเพลิดเพลินในยามว่าง

3. การอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่าน มีทักษะในการอ่านในใจ และอ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และวิเคราะห์ใจความสำคัญปฏิบัติจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือและใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและหาความเพลิดเพลิน ในยามว่างและรักการอ่าน

งานคัมภีร์ สักคีเจริญ (2546 : 90-92) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ คนเราต้องการให้ความรู้ของตนเองเจริญงอกงามขยายขอบเขตออกไปจากที่มีอยู่เดิม ต้องการรู้ในสิ่งที่เป็นปัญหาไม่เข้าใจต่างๆ การอ่านจึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการแขนงต่างๆ เพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเองดีขึ้น เพื่อรู้ความเป็นไปในโลก สถานที่ที่ห่างไกล คนแปลกหน้าแปลกพันธุ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป เพื่อเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของตนเองและเพื่อทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมที่ตนอยู่

2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด การอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทรรศนะ ได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ วิจัยต่างๆ จะช่วยให้ทรรศนะของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญ การจัดลำดับขั้นแนวความคิดของผู้เขียน พิจารณาเหตุผลและแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นๆ ขึ้นเป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. อ่านเพื่อความบันเทิง สภาวะแวดล้อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ อารมณ์และร่างกายของมนุษย์เป็นอันมาก บางครั้งก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย การอ่านหนังสือที่เนื้อหาสาระไม่เป็นวิชาการนักจะช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับความรู้ ความคิด ได้มีความสุขกับความไพเราะของภาษา ได้หัวเราะ ได้สนุก เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ดังเครียด

4. การอ่านเพื่อสนองความต้องการอื่นๆ มนุษย์เรามีความต้องการธรรมชาติ คือ ต้องการความมั่นคงในชีวิต ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ต้องการมีหน้ามีตามีคนนับถือ โนสังคม ต้องการความสำเร็จในชีวิตซึ่งในชีวิตจริงทุกคนจะสมปรารถนาทุกประการ การอ่านจะช่วยชดเชยให้ได้ การอาศัยหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์นี้ เป็นประโยชน์ดีกว่าไปหาวิธีการชดเชยวิธีอื่น ผู้อ่านสนใจในสิ่งใหม่ หางานอดิเรกใหม่ๆ เตรียมตัวหาเหตุผลสนับสนุนแนวคิดหรือข้อเสนอแนะของตนหรือหาข้อโต้แย้งที่มีเหตุผล เพื่อแสดงความคิดเห็น คัดค้านเพื่อสนองอารมณ์บางอย่างในขณะนั้นหรือสร้างอารมณ์ที่ต้องการ บางครั้งก็อยากรู้อะไรใหม่ แนวทางใหม่เพื่อเข้าใจตนเองและปรับตัวให้เข้ากับวิธีการดำรงชีวิต

สมพร จารุณี (2549 : 46-62) กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการอ่านว่า การตั้งคำถามแบบเปิดว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นวิธีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน ที่ใช้เวลาอ่านเรื่องอะไรก็ตามควรพยายามแปลงหัวเรื่องเป็นคำถามให้ติดเป็นนิสัย บางคนอาจเขียนคำถามไว้ข้างๆ หัวข้อเรื่อง การตั้งคำถามก่อนการอ่านในลักษณะเช่นนี้นอกจากช่วยให้เราอ่านเรื่องอย่างมีจุดมุ่งหมาย

จากจุดมุ่งหมายของการอ่าน สรุปได้ว่า เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ความคิด อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อติดตามข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ และอ่านเพื่อผ่อนคลายความทุกข์ใจเป็นการอ่านเพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกที่ดีขึ้น

ประเภทของการอ่าน

การแบ่งประเภทของการอ่านได้มีผู้รู้หลายท่านให้ข้อคิดไว้ดังนี้

ทัศนีย์ สุภเมธี (2542 : 84) กล่าวถึงการอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การอ่านในใจ เป็นการขวนขวายหาความรู้และความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกอัตราความเร็วและการจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการอ่านที่นับวันแต่จะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนให้อ่านเป็นไม่เพียงแต่อ่านได้หรืออ่านออกเท่านั้น แต่จะมีความสามารถดังต่อไปนี้ คือ สรุปความ แปลความ ขยายความ วิเคราะห์คำและวิเคราะห์ความหรือเนื้อเรื่องและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่องได้

2. การอ่านออกเสียง ได้แก่

2.1 อ่านออกเสียงร้อยแก้ว เพื่อการสื่อสารให้ผู้อื่นรู้เรื่องและเข้าใจ

2.2 อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทต่างๆ เพื่อความไพเราะให้ผู้ฟังเกิด

ความเพลิดเพลินและซาบซึ้ง

อนุวัต ชัยเกียรติธรรม (2548 : 1-2) ได้แบ่งประเภทของการอ่านได้ดังนี้

1. การอ่านแบบคร่าวๆ หรือการอ่านแบบมุมกว้าง คือ การอ่านเพื่อค้นหาข้อมูลตามความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการข้อมูลอะไร เช่น ดูจากสารบัญของหนังสือว่ามีหัวข้อและตรงกับความต้องการหรือไม่ หากศัพท์ในพจนานุกรมหรือหาชื่อบริษัทห้างร้านในสมุดโทรศัพท์

2. การอ่านเพื่อการศึกษา คือ การอ่านเพื่อต้องการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนหรือนำข้อมูลที่อ่านไปปฏิบัติเพื่อศึกษาเพิ่มเติม

3. การอ่านเอาเรื่อง คือ การอ่านเพื่อต้องการทราบเรื่องของข้อมูลนั้นๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไรหรือมีลำดับเรื่องและความสำคัญของเรื่องอย่างไร

4. การอ่านอย่างซาบซึ้งจรโลงใจ คือ การอ่านซ้ำหรือการอ่านทบทวนข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกเข้าใจในลีลาของผู้เขียนมากยิ่งขึ้น

5. การอ่านเพื่อปฏิบัติ คือ การอ่านเพื่อนำข้อแนะนำหรือข้อเสนอแนะในหนังสือไปปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ตามความประสงค์ เช่น หนังสือการออกกำลังกาย หนังสือการพัฒนาบุคลิกภาพ หนังสือเพื่อการเดินทาง หนังสือเกี่ยวกับการโภชนาการ

6. การอ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิง คือ การอ่านเพื่อความรื่นรมย์ เป็นส่วนตัวหรือพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้นหรือหนังสือพิมพ์ ที่ไม่มีคำศัพท์เฉพาะมากมาย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอ่านแบ่งตามจุดมุ่งหมายได้ดังนี้ คือ การอ่านเพื่อการศึกษา การอ่านเอาเรื่อง การอ่านเพื่อปฏิบัติและการอ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิง ส่วนประเภทของการอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านในใจและการอ่านออกเสียง

ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 8) ได้รวบรวมความคิดเห็นของนักวิชาการถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไว้ดังนี้

1. มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยให้รู้กว้าง ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่องรอบตัว
2. ช่วยพัฒนาความคิดเพราะประสบการณ์ในการอ่านจะช่วยส่งเสริมความคิดให้พัฒนาขึ้น
3. ช่วยทำให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับเพราะผู้ที่อ่านมากจะรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี
4. ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
5. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น
6. ช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจเพราะผู้ที่อ่านหนังสือมากจะมีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวางสามารถแสดงความรู้และความคิดที่ดีได้เสมอ

7. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วรรณิ โสมประยูร (2553 : 128-129) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ
2. การอ่านช่วยให้บุคคลนำความรู้ ประสบการณ์ไปปรับปรุงพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ
3. การอ่านสนองความต้องการพื้นฐานในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี เช่น ความมั่นคงปลอดภัย ประสบการณ์ใหม่ เป็นที่ยอมรับของสังคม

4. การอ่านช่วยเสริมให้บุคคลขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง ทำให้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูด การบรรยาย การอภิปรายปัญหาต่างๆ
5. การอ่านจำเป็นต่อคนทั่วไปที่ต้องติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ร่วมกับทักษะการฟัง การพูดและการเขียน
6. การอ่านหนังสือพิมพ์หลายชนิดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก ทำให้บุคคลได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน
7. การอ่านเรื่องราวในอดีตจะช่วยให้ผู้นุชนรู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

จากประโยชน์ของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียน สนองความต้องการพื้นฐานและมีความจำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพของชีวิต การอ่านทำให้มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยพัฒนาความคิดเป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้ประสบความสำเร็จ พัฒนามรดกทางวัฒนธรรม ให้เจริญรุ่งเรือง เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน

ทักษะการเขียน

ความหมายการเขียน

การเขียนนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเขียนจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตน ไปสู่คนอื่นได้อย่างเข้าใจ โดยมีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

นภคล จันทรเพ็ญ (2542 : 91) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจให้ผู้อื่นทราบ การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นการแสดงออกทางภาษาหรือลายลักษณ์อักษรที่อาศัยความรู้ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 139-141) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกคามหลักของภาษาศิลป์

กรมวิชาการ (2546 : 35) กล่าวถึงความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า หมายถึง การนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำ ในการสะกดคำจะต้องให้นักเรียน

สังเกตรูปคำพร้อมๆ กับการอ่าน และสอนให้อ่านสะกดคำพร้อมกับการเขียนคำ ดังนั้นจึงต้องเป็นคำที่มีความหมาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 203) กล่าวว่า เขียน หมายถึง ชิดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข ชิดให้เป็นเส้นหรือรูปวาดต่างๆ วาด แต่งหนังสือ

จากความหมายของการเขียนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การเขียนคำโดยการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์และการันต์ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาให้เป็นคำที่มีความหมายตรงตามพจนานุกรมที่ใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่มองเห็นเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

จุดมุ่งหมายของการเขียน

การเขียนมีจุดมุ่งหมายตามลักษณะความต้องการหรือจุดประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนด โดยมีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 141) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบชัดเจนหรือเข้าใจง่าย
2. เพื่อเป็นการฝึกทักษะการเขียนให้พัฒนาองกามขึ้นตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอนถูกต้องและเขียนได้ถูกต้อง
4. เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส
5. เพื่อให้สามารถและรวบรวมลำดับความคิด แล้วจดบันทึก สรุปและย่อใจความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้
6. เพื่อให้สามารถสังเกตจดจำและเลือกเฟ้นถ้อยคำหรือสำนวนโวหารได้ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ
7. เพื่อให้มีทักษะการเขียนประเภทต่างๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
8. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจและมีความถนัด
9. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้และอื่นๆ

กรมวิชาการ (2544 : 21) ได้กล่าวว่า การเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. สามารถเขียนเรียงความ ข้อความ ชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงาน การเขียนจดหมายสื่อสารให้เหมาะสมกับโอกาสและจุดประสงค์ เขียนเรื่องราวจากจินตนาการหรือเรื่องราวสัมพันธ์กับชีวิตจริงรวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

2. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน การศึกษาค้นคว้าโดยใช้กระบวนการเขียนจดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์และสังเกตุการณ์อย่างเป็นระบบ นำวิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนางานเขียนและการรายงานและเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์อย่างมีมารยาท

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนมีจุดมุ่งหมายตามลักษณะความต้องการหรือจุดประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนด เพื่อเป็นการฝึกทักษะให้ถูกต้องตามหลักการเขียน อาจเป็นการคัดลายมือ เขียนสะกดคำ เขียนเรียงความ ข้อความ เขียนรายงาน เขียนจดหมาย เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ จดบันทึก โดยต้องฝึกสังเกตจดจำ เลือกเฟ้นถ้อยคำ สำนวนโวหารได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์ มีมารยาทในการเขียนและมีวินัย รักการเขียน

องค์ประกอบของการเขียน

การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบหลายประการ โดยต้องคำนึงถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเขียนและความมุ่งหมายที่แท้จริงในการเขียน มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนไว้ดังนี้
วรรณี โสมประยูร (2542 : 142-143) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบใหญ่ๆ 4 ประการดังนี้

1. ผู้เขียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดของผู้เขียนเพราะความคิดของผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดที่ทำให้เกิดงานเขียนขึ้น
2. ภาษา ภาษาไทยมีการจำแนกคำสำหรับใช้ในกาลเทศะที่แตกต่างกันกับบุคคลที่มีฐานะต่างกันจะใช้คำที่เหมือนกันย่อมไม่เหมาะสม เพราะคำๆ เดียวจะใช้กับบุคคลทุกฐานะทุกโอกาส ทุกสถานที่ย่อมถูกต้องตามหลักภาษาไทย โดยทั่วไปภาษาไทยจำแนกเป็น 3 ประเภทคือ ภาษาปาก ภาษากึ่งแบบแผนและภาษาแบบแผน
3. เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร ซึ่งหมายถึง เครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ ได้แก่ ตัวอักษรและเครื่องเขียน
4. ผู้อ่าน ความมุ่งหมายที่แท้จริงของการเขียนทั่วไป คือ เขียนเพื่อให้ผู้อื่นอ่านงานเขียนบางอย่างมีเจตนาให้กลุ่มบุคคลอ่าน เช่น เขียนให้เด็กอ่าน เขียนให้นักปกครองอ่าน เขียนให้คนทั่วไปอ่าน การเขียนซึ่งมีเจตนาดังกล่าวผู้เขียนจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา วิธีการรูปแบบการเขียนและจะต้องรู้จักใช้ภาษาให้แตกต่างกันตามลักษณะความสนใจและความต้องการ

ภาณู หาญจริง และคณะ (2550 : 1-2) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ผู้เขียน (ผู้ส่งสาร)
2. ภาษา (สาร)
3. เครื่องมือทำให้เกิดสาร (เช่น อักษร ดินสอ สมุด ฯลฯ)
4. ผู้อ่าน (ผู้รับสาร)

ผู้เขียนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดของผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดเกิดการเขียนขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวถึงลักษณะของผู้เขียนได้ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และจินตนาการ
2. มีความรอบรู้เพราะความรู้เปรียบเสมือนวัตถุดิบ
3. เลือกเนื้อหาและใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการใช้ภาษา
4. หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่จะทำให้ตัวเองหรือผู้อื่นเดือดร้อน
5. ลักษณะท่าทาง ผู้เขียนนอกจากมีความคิด ความรู้และความสามารถแล้ว บุคลิกลักษณะการนั่ง การวางมือ การจับปากกาดินสอผู้เขียนต้องเข้าใจและปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อสุขภาพของผู้เขียน

6. ลายมือของผู้เขียน เขียนให้ถูกต้อง เป็นระเบียบ สะอาดและชัดเจน
7. จรรยาบรรณผู้เขียน หมายถึง มารยาท เช่น การให้เกียรตินักเขียนโดยลงชื่อเจ้าของที่ลอกหรือเอาแนวคิดของเขามาทุกครั้ง

การสะกดคำให้ถูกต้องมีความสำคัญในการเขียนทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการเขียนที่เป็น การเขียนระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยเพราะข้อความที่สะกดผิดอาจทำให้การสื่อสารไม่ชัดเจนต้อง เสียเวลา ผู้อ่านมักเชื่อมความเชื่อถือผู้เขียนก็ได้

การเขียนหนังสือในปัจจุบันเรายังยึดถือตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เป็นมาตรฐาน ส่วนคำใหม่ๆ ที่ยังไม่บรรจุในพจนานุกรมก็ควรดูแบบอย่างจากแหล่งอ้างอิงอื่น ๆ ที่เชื่อถือได้จากราชกิจจานุเบกษา แดงการณของคณะสงฆ์ แดงการณ ประกาศและเอกสารอื่นๆ ของทางราชการ สำหรับนักเรียนควรอาศัยการสังเกตและจดจำการเขียนในหนังสือที่เป็นแบบแผน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการเขียนประกอบด้วยคำ ประโยค ข้อความสั้นๆ ข้อความตอน หนึ่งๆ การลำดับข้อความหลาย ๆ ตอนเข้าเป็นข้อความเรื่องหนึ่งๆ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียน อารมณ์และแรงงูใจในการเขียน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเขียนและ ความมุ่งหมายที่แท้จริงในการเขียน

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ในสังคม มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

กองทัพ เคลือบพินซกุล (2542 : 54) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่าเป็น เครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม วัตถุประสงค์ทางด้านอารยธรรม ทางภาษา ช่วยถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญา เป็นอาชีพสุจริต เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ของนักเรียนและเป็นเครื่องมือจรรโลงใจแก่สังคมมนุษย์ให้ความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย

วรณีย์ โสมประยูร (2542 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและประสบการณ์ของคนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บบันทึก รวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ของคนซึ่งเคยมี ประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้เขียนเกิดความรู้สึกกับ ประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น การถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปอีก สมัยหนึ่งหรือจากอีกชาติหนึ่ง ไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น ต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธและสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้ความสามารถของผู้เขียนได้จาก วรรณกรรมหรืองานเขียนอื่นๆ
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับยกย่องว่ามีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองใน การแสดงความรู้สึกละและแนวความคิด
10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อ ตนเองและต่อสังคม

กรมวิชาการ (2546 : 24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือแสดงออกของความรู้ ความคิดและความรู้สึกของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุค

แต่ละสมัย

3. เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบันและอนาคต
4. เป็นเครื่องมือที่ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความเข้าใจ
5. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์
6. เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ ความคิดให้กว้างไกลและได้รวดเร็ว
7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ ความคิดและความเพลิดเพลินแก่ทุกคนทุกเพศทุกวัย
8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้ประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต
9. เป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

จากความสำคัญของการเขียนสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและถ่ายทอดประสบการณ์ความคิด ความเข้าใจ ประสบการณ์ และเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกไว้เป็นหลักฐานถ่ายทอดไปสู่อนาคตและเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

คำควบกล้ำ

ความหมายของคำควบกล้ำ

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของคำควบกล้ำไว้ดังนี้

กำชัย ทองหล่อ (2540 : 85) ได้กล่าวถึงความหมายของคำควบกล้ำว่า คำควบกล้ำ หมายถึงคำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว ควบกล้ำอยู่ในสระตัวเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 91) คำควบกล้ำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว ออกเสียงพยัญชนะต้นสองเสียงประสมกับสระเสียงเดียวกัน โดยมี ก ข ค ต ป ผ พ เป็นพยัญชนะเสียงที่หนึ่ง และ ร ล ว เป็นพยัญชนะเสียงที่สองโดยไม่มีสระกัน

กรมวิชาการ (2546 : 168) ได้ให้ความหมายอักษรควบหรือตัวควบกล้ำดังนี้ คำควบกล้ำ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล ว ประสมสระเดียวกันออกเสียงควบกล้ำเป็นพยางค์เดียวโดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะต้นตัวหน้า

ศิวกันท์ ปทุมสูติ (2551 : 195) คำควบกล้ำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว ควบกันตัวแรกเป็นพยัญชนะหลัก ตัวที่ตามมาเป็นพยัญชนะควบมีอยู่ 3 ตัว ได้แก่ ร ล และ ว เวลาอ่านจะออกเสียงควบกล้ำกันทั้งสองตัว

ณัฐิณา โตประเสริฐพงศ์ (2553 : 100) ได้ให้ความหมาย อักษรควบกล้ำไว้ดังนี้ อักษรควบกล้ำคือ พยัญชนะ 2 ตัว ควบกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน ได้แก่ พยัญชนะที่ควบกล้ำกับตัว ร ล ว จากความหมายของคำควบกล้ำ ที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า คำควบกล้ำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว ควบกัน ตัวแรกเป็นพยัญชนะหลัก ตัวที่ตามมาเป็นพยัญชนะควบ ประสม

กับสระเดียวกันออกเสียงควบพร้อมกันเป็นพยางค์เดียว โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะต้น
ตัวหน้า

ประเภทของคำควบกล้ำ

การแบ่งประเภทของคำควบกล้ำได้นักการศึกษาหลายท่านให้ข้อคิดไว้ดังนี้

กำชัย ทองหล่อ (2540 : 86-87) ได้แบ่งของคำควบกล้ำออกเป็น 2 ชนิดดังนี้

1. อักษรควบกล้ำไม่แท้ หมายถึง อักษรที่มีรูปพยัญชนะที่ควบ ร ล ว แต่ใช้คำควบ
กล้ำตัวหน้าตัวเดียว เช่น เสรีสำร้อย จริง เสร็จ สระ ทราบ ทรวดโรรม เป็นต้น
2. อักษรควบแท้ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะ 2 ตัวเรียงกัน ออกเสียงพร้อมกันเป็น
พยัญชนะต้น ได้แก่

ก กร กล กว

ข ขร ขล ขว

ค คร คล คว

ด ดร - -

ป พร ปล -

ผ - ผล -

พ พร พล -

กรมวิชาการ (2546 : 169) ได้แบ่งอักษรควบหรือตัวควบกล้ำออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. อักษรควบแท้ ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัว ควบกล้ำกันดังนี้
 - 1.1 พยัญชนะตัว ก ข ค ต ป พ ควบกับ ร เช่น กราบ ขริม ครั่ง เตรียม
โปรด พร้อม ฯลฯ
 - 1.2 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ควบกับ ล เช่น กล้อง ขลุ่ย คล้าย
เปลี่ยน ผลัก เพลง ฯลฯ
 - 1.3 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ควบกับ ว เช่น แก้วง ขวักไขว่ เคว้งคว้าง ฯลฯ
2. อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียวหรือ
ออกเสียงเป็นอย่างอื่นดังนี้
 - 2.1 พยัญชนะตัวหน้า จ ช ฅ ฐ ควบกับ ร จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าไม่
ออกเสียง ร กล้ำ เช่น จริง ไชรี ศรี สร้าง ฯลฯ
 - 2.2 พยัญชนะตัวหน้าเป็น ท ควบกับ ร จะออกเสียงเป็น ช เช่น ทรวง ทราบ
ทรุดโทรม ฯลฯ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า อักษรควบกล้ำหรือคำควบกล้ำแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ควบกล้ำไม่แท้ ได้แก่ พยัญชนะตัวหน้า จ ช ศ ส ควบกับ ร จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้า ไม่ออกเสียง ร และควบกล้ำแท้จะออกเสียงพยัญชนะต้นสองตัวพร้อมกัน

หลักการอ่านคำควบกล้ำ

การอ่านคำควบกล้ำให้ถูกต้องผู้อ่านจะต้องรู้ถึงหลักในการอ่านคำควบกล้ำ มีนักการศึกษา หลายท่านกล่าวถึงหลักการอ่านคำควบกล้ำไว้ดังนี้

กาญจนา นาคสกุล (2545 : 33) กล่าวว่า พยัญชนะควบกล้ำหรือพยัญชนะกล้ำในภาษาไทย มีหน่วยเสียงพยัญชนะที่สามารถออกเสียงควบกล้ำ คือ ออกเสียงพยัญชนะ 2 เสียงติดต่อกันได้ โดยไม่มีเสียงสระคั่นกลางและปรากฏเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ได้ 11 คู่ ดังนี้

1. ปร / pr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ปรา แปร ปรง ปรก ปรับ
2. ปล / pl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ปลา เปล แผล ปลอบ เปลี่ยว
3. ตร / tr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ตรง ตรา ไตร แตร ตรา ตรอง
4. กล / kl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า กลาง กล้า กลอง โกล เกล้า
5. กร / kr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า กรง กรุง เกรียว กรับ กู
6. กว / kw / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า กวาง กรวด เกรียน ไกว กว้าง
7. พล / phl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า พลาญ พลุ เพลง ผลิ ผลาญ
8. พร / phr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า พราน พราย พริก ไพธ พดกษ
9. คล / khl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า คลาน เคลื่อน เขลา เขลง
10. คร / khr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ครอง เครา ไคร่ ขริว ขริบ
11. คว / khw / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ความ ควาย ขวาง ขวนขวาย

ปัจจุบันมีคำยืมมาจากภาษาอังกฤษหลายคำทำให้มีการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น อีกหลายคู่ เช่น เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ดังต่อไปนี้

1. บร / br / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า เบรก บราเซียร์ โบร็อกเกอร์
2. บล / bl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า บล็อก เบลล์เชอร์ เบลเซอร์ เบลอ
3. ดร / dr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า เดร็ป เดรส คริ่ง ไคร์ฟ
4. ทร / thr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ทรัมเป็ต แทร์กเตอร์
5. ฟร / fr / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ฟรี แฟรงก์ เฟรนด์ชปราย
6. ฟล / fl / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า ฟลุค แฟล็ต แฟลต
7. สต / str / เช่นเสียงพยัญชนะต้นในคำว่า สตริง สตริก สไตรค์

คำยืมซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงควบกล้ำ ทร ทำให้คำภาษาสันสกฤต ซึ่งเดิมออกเป็น

เสียง /s/ บางคำมาออกเสียงควบกล้ำ /thr/ ด้วย เช่น นิทรา อินทรา จันทรา และมีคำอื่นออกเสียงควบกล้ำ /thr/ ด้วย คือ ภัทรา ทฤษฎี

วิเชียร เกษประทุม (2549 : 9) กล่าวสรุปไว้ว่า การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว จะต้องรู้ถึงวิธีออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละตัวให้ถูกต้องก่อนดังนี้

1. เสียง /ร/ หรือเสียงร่วติน (Trill) ออกเสียงโดยการยกปลายลิ้นขึ้นไปแตะปุ่มเหงือกเบาๆ เมื่อกระแสลมผ่านจุดนี้ทำให้ปลายลิ้นสั่นออกและกลับไปแตะปุ่มเหงือกสลับกันหลายๆ ครั้ง
2. เสียง /ล/ หรือเสียงข้างลิ้น (Lateral) เกิดจากการกักลมไว้ตรงกลางของปากคือ ยกส่วนของลิ้นและฐานบนให้สนิท แล้วปล่อยให้ลมผ่านออกมาด้านข้างของลิ้นข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้าง
3. เสียง /ว/ หรือเสียงกัศริมีปาก-เพดาน เกิดจากการใช้ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อนและห่อริมฝีปากเปล่งเสียงออกมาพร้อม

เมื่อออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละเสียงได้คล่องแล้วจึงออกเสียงควบกล้ำกับพยัญชนะต้นตัวอื่น เช่น กราบ ปลา กวาง แต่ถ้ายังออกเสียงควบกล้ำไม่ได้ให้ออกเสียงโดยวิธีต่อไปนี้

1. ออกเสียงควบกล้ำ โดยวิธีแยกเสียงเป็น 2 พยางค์ เช่น คำว่า ปลา ให้แยกเป็น 2 พยางค์ คือ ปะ-ลา
2. ออกเสียงควบกล้ำที่แยกเป็น 2 พยางค์นั้นซ้ำๆ ก่อนแล้วจึงทวีความเร็วขึ้นจนออกเสียงควบกล้ำได้ในที่สุด เช่น

ปะ - ลา	ปะ - ลา	ปะ - ลา	ปะ - ลา	→	ปลา
ตะ - รา	ตะ - รา	ตะ - รา	ตะ - รา	→	ตรา
กะ - หราบ	กะ - หราบ	กะ - หราบ	กะ - หราบ	→	กราบ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การอ่านพยัญชนะคำควบกล้ำได้ถูกต้องจะต้องรู้ถึงวิธีออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละตัวให้ถูกต้องก่อน เมื่อออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละเสียงได้คล่องแล้วจึงออกเสียงควบกล้ำกับพยัญชนะต้นตัวอื่น

ปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

ปัญหาในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำนั้นอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไว้ดังนี้

ปทุม หนูมา (2541 : 22) ได้กล่าวถึงปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำว่า เกิดขึ้นได้ทั้งในหมั่นนักเรียนและผู้ใหญ่ การออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจนจนทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิด

เกิดความสับสนทางภาษา ทำให้สื่อความหมายไม่ตรงกัน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้พูดเสียบุคลิกภาพไปด้วย ความผิดพลาดในการออกเสียงคำควบกล้ำดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาดังนี้

1. ปัญหาจากตัวครู ครูส่วนมากไม่ระมัดระวังในการอ่านคำควบกล้ำหรือครูเหล่านั้นอาจมาจากครอบครัวและชุมชนที่พูดภาษาอื่นที่ออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเจนจึงไม่ระมัดระวังในเรื่องนี้

2. ปัญหาจากตัวเด็ก เด็กที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนอาจมาจากครอบครัวและชุมชนที่พูดภาษาอื่นเป็นจำนวนมาก เมื่อมาอยู่ร่วมกันก็มักจะพูดภาษาตามท้องถิ่นของตนเองใช้ภาษาไทยผิดๆ เด็กอื่นๆ ก็มักจะตามอย่างไปด้วย

3. ปัญหาทางสังคม เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนอยู่ในชุมชนที่พูดภาษาไทยไม่ถูกต้องโอกาสที่จะใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องก็เฉพาะเวลาที่อยู่ที่ในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงมักจะพูดหรืออ่านตามเด็กส่วนใหญ่

สุวรรณศรีหมี ณ เชียงใหม่ (2544 : 2) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำว่า เกิดจากครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาไม่เอาใจใส่และแก้ไขนักเรียนที่อ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง ผู้เรียนจะเคยชินจนติดนิสัย ทำให้ออกเสียงไม่ชัดเจนหรือออกเสียงไม่ถูกต้อง

กรมวิชาการ (2546 : 168) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำว่า เกิดจากความไม่ระมัดระวังในการออกเสียงหรือฟังแล้วไม่เอาใจใส่ในการออกเสียง ซึ่งการออกเสียงควบกล้ำผิดจะทำให้ความหมายผิดไปด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัญหาในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมาจากครูขาดการเอาใจใส่ไม่ระมัดระวังในการอ่านคำควบกล้ำ ปัญหาจากตัวนักเรียนพูดภาษาถิ่นและใช้ภาษาไทยผิดๆ ปัญหาทางสังคมอยู่ในชุมชนที่พูดภาษาไทยไม่พูดภาษาไทยและใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง

แนวทางการแก้ไขปัญหาการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ

มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำดังนี้ สุจริต เพียรชอบ (2540 : 121-127) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกฝนการใช้ตัว ร ล และควบกล้ำเป็นข้อความที่คล้องจองกัน สร้างศรัทธา หาดตัวอย่าง สร้างแบบฝึก ระลึกถึงความหมาย ฝึกบรรยายออกเสียง ให้ผู้ใกล้เคียงประเมิน เพลิดเพลินใช้เพลงประกอบ ให้รอบคอบต้องฝึกอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สร้างศรัทธา การที่จะพยายามฝึกออกเสียงตัว ร ล และควบกล้ำให้ชัดเจนก่อนอื่นจะต้องมีความศรัทธา มีความภาคภูมิใจในภาษาไทยอันเป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ความศรัทธาความภาคภูมิใจจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความพิถีพิถันในการออกเสียง ถ้าพูดไม่ชัดก็จะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความพยายามฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง

2. หาตัวอย่าง การหาตัวอย่างบุคคลที่พูดเก่ง มีบุคลิกภาพดี ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความต้องการที่จะพูดให้ได้ดี ให้ถูกต้องบ้าง อาจเป็นโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ นักพูด นักการเมือง นักธุรกิจหรือแม้แต่เครื่องที่ออกเสียงได้ชัดเจน ก็อาจเป็นตัวอย่างที่ดีทำให้เกิดความมานะพยายามที่จะออกเสียงให้ได้ชัดเจนบ้าง

2. สร้างแบบฝึกทักษะ การสร้างแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ออกเสียงได้ถูกต้อง เช่น การหัดการฝึกวลีเป็นประจำควรที่จะรวบรวมคำ ร ล และคำควบกล้ำไว้ฝึก ตัวอย่าง เช่น

ตัว ร เช่น รวดเร็ว รีบร้อน รอนแรม รุ่งเรือง เรรวน ร้าวราน ฯลฯ

ตัว ล เช่น โลเล ลั้งลั้ง ลลละ ลอยล้า ละลาน ละเลง ฯลฯ

ร สลับ ล เช่น ลงรอย ลงโรง ลูกริง ลูกรัก ร้อยล้น ฯลฯ

ร ควบ เช่น กริ่งเกรง กรุ่มกริม กรอกเกรก กริ้วโกรธ ครอบคร้ว ฯลฯ

ล ควบ เช่น กลับกลาย กลิ้งกลอก เกลือกกลัว กล้ากลืน กลบเกลื่อน ฯลฯ

ควบ ร สลับควบ ล เช่น เกรงกลัว แปรเปลี่ยน ปรับเปลี่ยน ฯลฯ

ควบ ว เช่น ขวนขวาย ขวักไขว่ ขวายขวิด เคว้งคว้าง ฯลฯ

4. ระลึกถึงความหมาย ในการออกเสียงถ้าจะออกเสียงให้ชัดเจนจะต้องระลึกถึงความหมายอยู่เสมอ ถ้าออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป เช่น รัก ถ้าออกเสียงผิดความหมายก็ผิด ไปกลายเป็น ถักขโมย

5. ฝึกบรรยายออกเสียง อาจฝึกออกเสียงจากประโยคพิเศษ เช่น

พลับพลึงชอบรับประทานแกงปลาทรายและทับทิมกรอบ

พริ้มเพราที่บ้านอยู่ใกล้วัดพลับพลาในคลองบางกรวย

นอกจากนี้ยังควรฝึกพูดโดยพยายามเน้นการออกเสียงควบกล้ำก็จะช่วยให้การออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำถูกต้อง ชัดเจนได้มากขึ้น อาจนำคำประพันธ์มาอ่าน เช่น

กระเด็นกระตัวต้น แดกคน

ยุ่งยุ่งยอดยุ่งยล โยกย้าย

นกเป็ด่านกปลีปน ปลอมแปลก กันนา

กล้ากล้าลั้งโคลงกล้าย คู่เกล้ากลอเกลีย

6. ให้ผู้ใกล้ชิดเพียงประเเมน เพื่อให้การฝึกออกเสียงได้ผลรวดเร็วขึ้น ควรให้เพื่อนพี่น้อง บิดา มารดาช่วยประเเมนการพูด การอ่านว่าชัดเจนหรือไม่แล้วจะได้แก้ไข

7. เพลิดเพลินใช้เพลงประกอบ เพลงทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ในขณะที่เดียวกัน

ก็ทำให้ชื่นชมภาษาไทย ร้องเพลงได้ทุกโอกาส การใช้เพลงฝึกตัว ร ล และคำควบกล้ำเป็นเพลงไทยสากลหรือเพลงไทยเดิมก็ได้

8. ทดสอบด้วยการฟังเสียงตนเอง เพื่อให้ได้ผลแน่นอนควรพูดอัดลงเทปและเปิดฟังเสียงถ้าตีก็ฝึกต่อไปจนคล่องแคล่ว แต่ถ้ายังออกเสียงได้ไม่ชัดเจนก็ปรับปรุงการออกเสียงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

9. ครั้นตรงกับการแสดงละคร หากเป็นนักเรียนอาจฝึกออกเสียงตัว ร ล คำควบกล้ำด้วยการแต่งบทละครสั้นๆ ให้บทสนทนาประกอบด้วยตัว ร ล ตัวควบกล้ำแม่แต่ชื่อของตัวละครก็ควรเป็นชื่อเป็น ร ล และควบกล้ำด้วย

10. ใช้อุปกรณ์ประกอบ ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยในการออกเสียง

11. ให้รอบคอบต้องฝึกอ่าน การอ่านออกเสียงจะช่วยให้การฝึกออกเสียง ร ล คำควบกล้ำดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ บทที่ใช้ฝึกอ่านอาจเป็นบทร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ กรมวิชาการ (2546 : 169) กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำ ดังนี้

1. สอนการอ่านคำควบกล้ำแท้ โดยใช้วิธีฝึกให้ออกเสียงคำที่ควบกันอย่างซ้ำๆ แล้วจึงฝึกออกเสียงให้เร็วขึ้นจนเสียงกล้ำกัน เช่น

ก ล ัว ออกเสียง กะ - ล ัว (ซ้ำๆ) หลายครั้ง

จนกลายเป็น ก ล ัว ในที่สุด

พ ร ึก ออกเสียง พะ - ร ึก (จนกลายเป็นพริก)

2. สอนการอ่านคำควบกล้ำ โดยใช้บทร้อยกรองแล้วนำคำจากบทร้อยกรองมาฝึกเขียนและแต่งประโยค

3. ใช้บทเพลงที่ฝึกออกเสียงคำควบกล้ำและบทเพลงที่ไพเราะนำฝึกการออกเสียงคำควบกล้ำ

4. ให้นักเรียนค้นหาคำควบกล้ำจากข่าว บทความ นิทานและแผ่นโฆษณาสินค้าต่างๆ แล้วนำมารวบรวมจัดแยกเป็นประเภทของคำควบแท้และคำควบไม่แท้

5. ให้นักเรียนฟังเพลงของนักร้องคนโปรด แล้วสังเกตการณ์ออกเสียงคำควบกล้ำว่าชัดเจน ถูกต้องหรือไม่ คำใดออกเสียงไม่ถูกต้อง

6. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนฝึกพูดแบบพิธีกรในงานต่างๆ เพื่อฝึกออกเสียงคำควบกล้ำให้เหมาะสม

7. แบ่งกลุ่มสำรวจปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำของเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนและร่วมกันเสนอแนะ

สรุปได้ว่า แนวทางทางการแก้ไขปัญหาการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำคือ ต้องสร้างศรัทธาและความภาคภูมิใจในภาษาไทย หาดตัวอย่าง สร้างแบบฝึกทักษะ ฟังออกเสียง คำที่ควบกล้ำกัน อย่างซ้ำๆ แล้วจึงฝึกออกเสียงให้เร็วขึ้นจนเสียงกล้ำกัน อ่านคำควบกล้ำ ระลึกถึงความหมาย ฟังบรรยาย ฟังออกเสียงให้ผู้ใกล้เคียงประเมิน เพลิดเพลินใช้เพลงประกอบให้รอบคอบต้องฝึกอ่าน ฝึกเขียนและแต่งประโยค

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ใช่แนวคิดใหม่ การร่วมมือมีมาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์เกิดขึ้นในโลก การร่วมมือกันในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

อรรถพรณ พรสีมา (2540 : 14) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง วิธี การเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้กันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้ง การเป็นกำลังใจแก่กันและกัน

จันทร์รา คันคิพงศานุรักษ์ (2543 : 40) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การใช้การสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อนักเรียนจะได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้ของตนเองและกลุ่มสูงสุดและภายในกลุ่มนักเรียนมีความรับผิดชอบอยู่ 2 ประการ คือ เรียนบทเรียนตามกำหนด และให้แน่ใจว่าสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มก็เรียนเช่นเดียวกัน นักเรียนจะค้นหาผลลัพธ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและต่อสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 46) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเตรียมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนแบบนี้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

สนอง อินตะคร (2544 : 116) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-6 คน ที่มีความสามารถคละกัน คือ มีนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-4 คน นักเรียนอ่อน 1 คน นักเรียน

ทุกคนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปรึกษาหารือภายในกลุ่ม ผลสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนคือ ผลสำเร็จของกลุ่ม

ทิสนา เขมมณี (2545 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ โดยการจัดให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความหลากหลายทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ เพศและอื่นๆ โดยแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยเน้นกระบวนการร่วมมือมากกว่าการแข่งขันความสำเร็จของตนเองจะต้องควบคู่ไปกับความสำเร็จของกลุ่ม

ศุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 4) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง วิธีสอนอีกแบบหนึ่งที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ตามปกติจะมีกลุ่มละ 4 คน เป็นเด็กเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน ผลการเรียนของเล็จะพิจารณาเป็น 2 ตอน โดยตอนแรกจะพิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งกลุ่มตอนที่สองจะพิจารณาจากคะแนนสอบเป็นรายบุคคล การสอบทั้งสองครั้ง นักเรียนต่างคนต่างสอบแต่ในขณะที่เรียนต้องร่วมมือกัน ครูจะใช้การให้รางวัลเป็นการเสริมแรงโดยการพิจารณาจากเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเทคนิค STAD หมายถึง การเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่มีสมาชิกกลุ่ม 4-6 คน สมาชิกในกลุ่มจะละความสามารถ เพศ แบ่งหน้าที่กันทำ ทุกคนในกลุ่มต้องเรียนรู้ร่วมกัน โดยสมาชิกกลุ่มจะได้รับประโยชน์จากการทำงานร่วมกัน แต่เวลาสอบนักเรียนทุกคนทำข้อสอบด้วยตนเอง

องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD

องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ศุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 134-135) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในทางบวก (Positive Interdependence) หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มมีการทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการแข่งขัน มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน รวมถึงได้รับผลประโยชน์หรือรางวัลโดยเท่าเทียมกัน

2. การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างการทำงานกลุ่ม (Face to Face Promotion Interaction) เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นกิจกรรมที่ตรวจสอบหรือทดสอบให้มั่นใจว่าสมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่เพียงใด โดยสามารถที่จะทดสอบเป็นรายบุคคล เช่น การสังเกต การทำงาน การสอบถามปากเปล่า

4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) ในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เพื่อให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนควรจะได้รับการศึกษาฝึกฝนทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและทักษะกระบวนการกลุ่ม

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานตามขั้นตอนซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน มีการวางแผนดำเนินงานตามแผนประเมินผลงานและปรับปรุงงานร่วมกัน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 199) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบ STAD ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลักดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูจะเป็นคนนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นทางการใช้เอกสารหรือการบรรยายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ต้องมีความตั้งใจเพราะผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติเองและมีการทดสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่งๆ แล้ว

2. การทำงานกลุ่ม (Teams) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศต่างกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่ม คือ การช่วยเหลือกันเรียนร่วมกัน ทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาพร้อมทั้งการตรวจสอบคำตอบ การแก้ไขคำตอบหัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน ทุกคนจึงต้องทำให้ดีที่สุดสมาชิกเรียนรู้ให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน

3. การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไปประมาณ 1-2 ครั้ง นักเรียนทุกคนจะเข้าทำการทดสอบในสาระที่เรียน ต่างคนต่างสอบจะช่วยเหลือกันไม่ได้

4. การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvement Scores) จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่จึงให้นักเรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนให้สูงขึ้น

5. การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลความสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่มอาจเป็นคำชมเชย ประกาศนียบัตร รางวัล เป็นต้น

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสมาชิกทุกคนจะต้องมีความมุ่งมั่น มีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างจริงจังในการดำเนินกิจกรรม จึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

บทบาทของผู้สอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนไว้ดังนี้

วิลเลียม สุนทรโรจน์ (2550 : 17) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนมีดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่ม (โดยปกติประมาณ 3-5 คนต่อกลุ่ม) และลักษณะของกลุ่มควรเป็นกลุ่มที่คล่องตัวสามารถ (มีทั้งผู้เรียนที่เก่ง เรียนปานกลางและเรียนอ่อน)
2. ดูแลการจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้ทำงานกลุ่มร่วมกันได้สะดวกและง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและหลักเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม
5. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มและคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิก
6. ยกย่องเมื่อผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม
7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

การแบ่งขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือได้นักการศึกษาหลายท่านให้ข้อคิดไว้ดังนี้

วิลเลียม สุนทรโรจน์ (2550 : 18) กล่าวว่าขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียมกิจกรรม** ในขั้นเตรียมประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2-6 คน ครูแนะนำระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจกวัสดุของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. **ขั้นสอน** ครูนำเข้าสู่บทเรียนแนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อยโดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูอาจกำหนดให้นักเรียนใช้เทคนิคต่างๆ เช่น JIGSAW, TGT, STAD, TAI, GT, LT, NHT, CO-OP-CO-OP เป็นต้น ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งเทคนิคที่ใช้แต่ละครั้งจะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง ในการเรียนครั้งหนึ่งๆ จะต้องใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือหลายเทคนิคประกอบกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียน

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง ผลเป็นอย่างไร เน้นตรวจผลงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติมและผู้เรียนช่วยกันประเมินการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน อะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 199-202) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิค STAD มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการสอน ครูจะดำเนินการดังนี้

1.1 เนื้อหาของบทเรียน สามารถใช้ได้กับเนื้อหาที่ครูสร้างขึ้นโดยการทำเอกสารประกอบการสอน ใบงาน กระดาษคำตอบและข้อทดสอบย่อย

1.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 คน เรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน ขั้นตอนในการจัดกลุ่มได้แก่

1.2.1 จัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับการเรียนเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม

1.2.2 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มโดยจัดเรียงผู้ที่มีคะแนนสูงสุดไปถึงต่ำสุด

1.2.3 พิจารณาจำนวนกลุ่มในชั้นเรียน ควรประกอบด้วยสมาชิก 4 คนอาจมากกว่า 4 ในกรณีที่มีการด้วย 4 ไม่ลงตัว

1.2.4 กลุ่มแต่ละกลุ่มควรมีความสมดุล โดยดูจากระดับความสามารถทางการเรียนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มควรใกล้เคียงกัน

1.2.5 พิจารณาคะแนนพื้นฐานหรือคะแนนผลการเรียนจากปีที่ผ่านมา

2. รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ ดังนี้

2.1 การสอน ครูมีวิธีการสอนแบบโดยตรงหรืออภิปรายหรือเสนอ โดยใช้เสียงและภาพ โดยใช้เวลา 1-2 คาบ ในการสอนบทเรียนหนึ่งๆ และดำเนินการสอนตามแผนการสอนดังนี้

2.1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) บอกผู้เรียนถึงสิ่งที่จะต้องเรียนว่าคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร
- 2) ทบทวนสั้นๆ เกี่ยวกับทักษะหรือข้อมูลที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว

2.1.2 การนำเสนอบทเรียนอาจปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

- 1) การสอบโดยวัดตามจุดประสงค์
- 2) เน้นทักษะความเข้าใจไม่ใช่ความจำ
- 3) ยกตารางหรือทักษะต่างๆ โดยใช้สื่อที่เห็นชัดเจน
- 4) ประเมินความเข้าใจของผู้เรียนบ่อยๆ โดยการถามคำถาม
- 5) อธิบายคำตอบ
- 6) เมื่อผู้เรียนจับใจความสำคัญได้แล้วนำไปสู่สาระถัดไป
- 7) รักษาประเด็นที่กำลังเรียน โดยการถามคำถาม

2.1.3 การฝึกโดยให้แนวปฏิบัติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับบทเรียน

โดยแนะแนวทางให้เพื่อให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติดังนี้

- 1) ให้ผู้เรียนทุกคนช่วยกันแก้ปัญหาหรือหาคำตอบจากคำถาม
- 2) สุ่มตัวอย่างผู้เรียนเพื่อถามเป็นการกระตุ้นผู้เรียนทุกคน
- 3) ไม่ควรให้งานที่ต้องใช้เวลานาน

2.2 การทำงานเป็นกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะต้องเรียนรู้เนื้อหาให้เข้าใจและช่วยกัน

ทำงาน ครูอธิบายความหมายของการทำงานแบบร่วมมือและเทคนิคต่างๆ ในการเรียน

2.2.1 นักเรียนทุกคนต้องรับผิดชอบในการทำงานให้เพื่อนสมาชิกทุกคน
เรียนรู้เนื้อหาให้กระจ่าง

2.2.2 ผู้เรียนจะเสร็จสิ้นงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
เรียนรู้เนื้อหานั้นๆ กระจ่างแล้ว

2.2.3 ผู้เรียนควรจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามครู

2.2.4 ผู้เรียนในกลุ่มควรพูดคุยปรึกษากันเบาๆ ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนจับกลุ่ม
อย่างรวดเร็ว แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายคำตอบ ใช้คำพูดสุภาพ ใช้หลักประชาธิปไตย
ยอมรับความผิดของกลุ่ม ศึกษาไปงาน

2.3 การทดสอบ ใช้เวลาในการทดสอบครึ่งคาบโดยทดสอบเป็นรายบุคคลให้
เวลาในการทำข้อสอบอย่างพอเพียง แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรึกษากันในขณะที่ทำข้อสอบ
แลกเปลี่ยนกระดาษคำตอบเพื่อเปลี่ยนกันตรวจ

2.4 การตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มกลุ่มจะได้รับรางวัลก็ต่อเมื่อกลุ่มนั้น

ได้รับความสำเร็จเหนือกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งจะตัดสินด้วยคะแนนที่ได้มาจากการทำแบบทดสอบของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนแล้วนำมาคำนวณเป็นคะแนนของกลุ่ม

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นสอน ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบและขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

ประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิภาพ

มีผู้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้หลายท่านดังนี้

วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2546 : 42) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพหมายถึง เกณฑ์ระดับที่ผู้ผลิตแบบฝึกพึงพอใจว่า ถ้าหากแบบฝึกมีประสิทธิภาพถึงระดับที่กำหนดแล้วก็มีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ได้และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมา โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

โสภณ นุ่นทอง (2554 : 84) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพหมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดว่าสื่อที่ผลิตขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสือแบบหน่วยหรือแบบฝึกทักษะก็ตามก็ควรจะได้ประเมินประสิทธิภาพของสื่อว่าเหมาะสมหรือไม่

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพหมายถึง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพมาจากผลลัพธ์การคำนวณ กำหนดค่าประสิทธิภาพ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ เป็นตัวเลขแรก และ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เป็นตัวเลขหลังซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้ที่ 80/80

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของสื่อเป็นการนำสื่อไปทดลองใช้ ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546 : 57-58) ได้กล่าวถึงวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาผู้เรียน เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แผนการสอน แบบเรียนสำเร็จรูปหรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหา เทียบตรงและครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนภาษาและถ้อยคำ รูปภาพและขั้นตอนที่กำหนดขึ้นควรเหมาะสมกับนักเรียนด้วยซึ่งผู้สอนสามารถหาประสิทธิภาพของเครื่องมือได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือของชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นอย่างน้อย 3 คน โดยการหาเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์คะแนน ซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้มีการกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับว่าสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพคือ ด้านความรู้ความจำ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดมีค่า 80/80 ขึ้นไป ส่วนด้านทักษะปฏิบัติประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดมีค่า 75/75 ขึ้นไป โดยที่ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนต้องไม่แตกต่างกันเกินร้อยละ 5

เผชิญ กิจระการ (2544 : 44-45) กล่าวว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหา E_1/E_2 ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร 1} \quad E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดทุกชุด
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$\text{สูตร 2} \quad E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียน ร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ทุกคน ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน ทั้งหมด 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด คือ 32 คน แต่ละคนได้คะแนนทดสอบหลังเรียน ร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดได้คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียน ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทะเลาะคะแนนได้เพิ่มขึ้นจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำก่อนเรียน (Pretest) ยกตัวอย่างเฉพาะตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) ดังนี้ สมมตินักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่าแตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบ หลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่าความแตกต่างของการสอบ 2 ครั้งนี้ (ก่อนเรียนกับหลังเรียน) เท่ากับ $85-10=75$ ดังนั้น ค่า (E_2) = $(75/90)$ คูณ 100 = 83.33 % ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ($E_2 = 80$)

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียน ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบ ข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า สื่อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ ที่ตรงกับข้อนั้นมีควมบกพร่อง)

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 156) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานซึ่งเป็น เกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพสามารถกำหนดได้หลากหลายขึ้นกับ ผู้วิจัยจะกำหนด ถ้าต้องการประสิทธิภาพสูงก็กำหนดไว้สูง เช่น 90/90 แต่การกำหนดไว้สูงอาจ พบปัญหาว่าไม่สามารถบรรลุเกณฑ์ที่ตั้งไว้ได้ การที่จะทำให้ผู้เรียนส่วนมากทำคะแนนได้ร้อยละ 90 ขึ้นไปไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นจึงไม่ค่อยพบการตั้งเกณฑ์ดังกล่าว ในงานวิจัยบางเรื่องตั้งเกณฑ์ไว้ ต่ำกว่า 80 ทั้งด้านกระบวนการและผลรวม เช่น ตั้งเกณฑ์ 70/70 ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าเรื่องนั้นโดย ธรรมชาติแล้วเป็นเรื่องที่ยากไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำกว่า 70/70 เพราะถ้าสิ่งที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา

ประสิทธิภาพจริงแล้วจะต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ได้ การตั้งเกณฑ์ไม่ได้หมายถึงอัตราส่วนระหว่าง 2 ส่วน เป็นเพียงการแยกส่วนของประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นผลตัวหน้ากับประสิทธิภาพของผลโดยรวม ซึ่งเป็นเลขตัวหลังและการวิจัยไม่จำเป็นที่จะต้องทำอะไรให้สอดคล้องกับความนิยม ข้อสำคัญคือเหตุผลเบื้องหลังของการตั้งเกณฑ์ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการตั้งเกณฑ์แบบนั้นมีความเหมาะสม มีเหตุผลที่ดีกว่า จึงสรุปได้ว่า การตั้งเกณฑ์มาตรฐานซึ่งเป็นเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

วาโร เฟิงส์วาลด์ (2546 : 42-44) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกไว้ดังนี้
เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตแบบฝึกพึงพอใจว่า ถ้าหากแบบฝึกมีประสิทธิภาพถึงระดับที่กำหนดแล้วก็มีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ได้และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมา การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภทคือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์)

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior หรือ E_1) คือ ประเมินผลต่อเนื่องประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ หลายพฤติกรรม เรียกว่า กระบวนการ (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งได้แก่ งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior หรือ E_2) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน E_1/E_2

การกำหนดค่าประสิทธิภาพ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งการที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 มีค่าเท่าใดนั้นผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณา โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งค่าไว้ที่ 80/80, 85/85 และ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 หรือ 70/70 เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือเป็นการประเมินสื่อหรือพิจารณาคุณค่าด้านต่างๆ ของสื่ออย่างมีระบบ เพื่อให้สื่อมีคุณภาพและมีคุณค่าต่อการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยจะต้องใช้สูตรคำนวณหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 ซึ่งอาจกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 หรือ 70/70 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้คำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ไว้ที่เกณฑ์ 80/80

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการหาประสิทธิภาพได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

กชกร ชีปัดติ และมานิต ยอดเมือง (2547 : 24) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดฝึกนิยมนำมาคิดไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาวิชาที่เป็นความจำ และไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ เช่น ภาษา เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคิดตามระยะเวลาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงและวัดได้ทันทีที่เรียนเสร็จไปแล้ว การทดลองหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรที่กล่าวมาต้องดำเนินการดังนี้

1. แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) นำชุดฝึกไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1-3 คน โดยทดลองกับเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อน การทดลองครั้งนี้ต้องปรับปรุงสื่อการสอนให้ดีขึ้น
2. แบบกลุ่ม (1:10) นำชุดฝึกที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับผู้เรียน 6-10 คนที่มีความสามารถต่างกัน แล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ภาคสนาม (1:100) นำชุดฝึกไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 30-100 คน หากการทดสอบภาคสนามได้ค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะต้องปรับปรุงชุดฝึกและทำการทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

โสภณ นุ่นทอง (2554 : 85) กล่าวว่า การทดสอบประสิทธิภาพต้องดำเนินการดังนี้

1. แบบเดี่ยว (1:1) เป็นการนำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นไปทดลองกับผู้เรียนรายบุคคลเพื่อหาข้อบกพร่อง การทดลองนี้ควรกระทำกับผู้เรียนที่มีระดับการเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อนเพื่อหาข้อมูลในการปรับปรุง
2. แบบกลุ่ม (1:10) เป็นการนำแบบฝึกทักษะที่ได้จากการปรับปรุงจากการทดลองครั้งแรกมาใช้ทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน ที่มีความสามารถกระจายเพื่อหาข้อมูลในการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบภาคสนาม (1:100) เป็นการนำแบบฝึกทักษะที่ได้รับการปรับปรุงครั้งที่สองไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 40-100 คนและหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ถ้าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องดำเนินการปรับปรุงและทดลองหาประสิทธิภาพซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่จัดทำขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมเพรียงของนักเรียน สภาพห้อง ฯลฯ อาจอนุโลมให้มีระดับผิดพลาดได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ประมาณร้อยละ 2.5-5

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเป็นการนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้สอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสมรรถภาพของสมองในด้านต่างๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีผู้ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ประภัสสร วงษ์ศรี (2541 : 43) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งวัดสิ่งที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในด้านต่างๆ มากกว่าการวัดความรู้ความจำ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541 : 18) ให้นิยามว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement) เป็นการมองการวัดความสามารถทางการเรียนหลังจากได้เรียนเนื้อหา (Content) ของวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก

นิศารินทร์ ศิลปะเดช (2542 : 121-122) ให้นิยามว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นความรู้ความสามารถทางวิชาการอันเกิดจากการเรียนรู้ในเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในโรงเรียนและประสบการณ์ที่ได้จากบ้านและสังคม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher-made Test) และแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test)

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 96) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

สมนึก ภักธิชยณี (2546 : 73) ได้ให้นิยามไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้มาแล้ว แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นกับแบบทดสอบมาตรฐาน

รุจิรา สระคำ (2550 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่างๆ ของแต่ละวิชาที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว เป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียนโดยอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งและแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

จากคำกล่าวของนักการศึกษาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้หลังการเรียนหรือการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบทางด้านเนื้อหาวิชาและด้านการปฏิบัติ การฝึกทักษะทั้งที่โรงเรียน ที่บ้านและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งจะมีผลต่อบุคคลในด้านความรู้ ทักษะ ความรู้สึกลึกและค่านิยม

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะอาจต้องศึกษาองค์ประกอบอื่นที่มีอิทธิพลด้วยดังนี้

บลูม (Bloom, 1976 : 52) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนประกอบด้วย

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด หมายถึง ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานเดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติที่มีต่อเนื้อหาที่เรียน ระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและลักษณะบุคลิกภาพ

3. คุณภาพการสอน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

จากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดในการพิจารณาการจัดทำแบบทดสอบให้กับผู้เรียน

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนี้ผู้วิจัยต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแบบทดสอบที่เป็นเครื่องมือของการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541 : 171-172) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดยแบ่งแบบทดสอบประเภทนี้ออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐาน

เขาวดี วินุญศรี (2545 : 16) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลของการเรียนการสอนหรือเป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดทักษะหรือความรู้ที่ได้เรียนรู้อมา

รุจิรี ภู่อาระ (2545 : 43) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดว่าเด็กเรียนมาแล้วแค่ไหน เป็นการวัดตรงตามจุดประสงค์ที่ครูกำหนดไว้ทั้งในด้านความรู้ สติปัญญาและทักษะ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อนำมาวัดความรู้ ความสามารถและทักษะเกี่ยวกับวิชาต่างๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้มาจากการสั่งสอนและการถ่ายทอดจากครูว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเภทต่างๆ ของแบบทดสอบเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 73-79) ได้เสนอว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างขึ้นมีหลายแบบ แต่นิยมใช้มี 6 แบบดังนี้

1. ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน
2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-False Test) ลักษณะทั่วไปถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกลักษณะเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิด ใช่ - ไม่ใช่ จริง - ไม่จริง เหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น
3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อให้อ่านมีความและถูกต้อง
4. ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไปข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำแต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบคำถามที่ต้องการ จะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง
5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้
6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไปข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) กำหนด

ให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกอื่นๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดี นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกันดูเผินๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักรวมกัน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 96) ได้สรุปประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กัน โดยทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบแบบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้ตอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

1.2.1 แบบทดสอบถูก-ผิด

1.2.2 แบบทดสอบเติมคำ

1.2.3 แบบทดสอบจับคู่

1.2.4 แบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน

จากประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 ประเภทคือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทแบบปรนัย โดยใช้แบบเลือกตอบ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์และปรับปรุงให้มีคุณภาพดีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การเรียงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ช่วยให้ผู้วิจัยมีหลักการและแนวทางที่ถูกต้องโดยการศึกษาจาก

อุทุมพร จามรมาน (2540 : 27) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างข้อสอบที่เป็นระบบมีดังนี้

1. การระบุจำนวนจุดมุ่งหมายในการทดสอบ

2. การระบุเนื้อหาให้ชัดเจน
3. การทำตารางเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทดสอบ
4. การทำน้ำหนักร
5. การกำหนดเวลาสอบ
6. การกำหนดจำนวนหรือคะแนน
7. การเขียนข้อสอบ
8. การตรวจสอบข้อเขียนที่เขียนขึ้น
9. การทดลองใช้ แก้ไข ปรับปรุง

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 111-113) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์ การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะเป็นกรอบในการออกข้อสอบ ซึ่งระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เป็นผล การเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและวิธีการสร้าง โดยศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาตัดสินใจเลือกชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าเป็นแบบใด โดยเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ
4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5. ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้ว มีความถูกต้องตามหลักวิชาและมีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เพื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมดจัดเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบและจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริงแล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบหากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพออาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

จากขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา เวลา คะแนน จุดมุ่งหมายในการทดสอบให้ชัดเจน ให้เหมาะสมกับวัยของผู้สอบ ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบจนสามารถนำไปใช้วัดความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้น มีผู้ได้กล่าวถึงดังนี้

สมนึก ภักทิษณี (2546 : 67-71) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ลักษณะแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความเที่ยงตรงจึงเปรียบเสมือนหัวใจ
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม
3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกันและไม่เปิดโอกาสให้ทำข้อสอบได้โดยการเดา
4. ความลึกของคำถาม (Searching) ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้
5. ความขี้ขลาด (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย
6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทาง การถามตอบชัดเจนไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนงง
7. ความเป็นปรนัย (Objective) โดยมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจนทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน

7.2 ตรวจสอบให้คะแนนให้ตรงกันแม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือตรวจหลายคน

7.3 แปลความหมายของคะแนนให้เหมือนกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีต้องมีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น มีความยุติธรรม มีความลึกของคำถาม มีความช่วยเหลือ มีความจำเพาะเจาะจงชัดเจน ไม่คลุมเครือและมีความเป็นปรนัย

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การที่ผู้เรียนจะเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือปัจจัยหลายประการด้วยกัน ดังที่มีผู้ได้ให้ความเห็นไว้ต่างๆ ดังนี้

ฮาร์วิกเฮิร์ส และนูเกาเทิน (Harvighurst & Neugarten, 1969 : 157) กล่าวถึงองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าประกอบด้วย ความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิดชีวิตและการอบรมในครอบครัว ประสิทธิภาพของโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและการมุ่งหวังในอนาคต

บลูม (Bloom, 1976 : 160) เสนอว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ตัวแปรสำคัญ 3 ตัว คือ คุณสมบัติด้านความรู้ คุณลักษณะด้านจิตพิสัยและคุณภาพของการสอน ซึ่งประกอบด้วย การชี้แนะ การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การให้ข้อมูลย้อนกลับถึงความบกพร่องหรือความเหมาะสม และการแก้ไขข้อบกพร่อง

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ที่สำคัญแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียนและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน องค์ประกอบด้านคุณภาพการสอนและองค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของแบบทดสอบ

มีผู้ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สุภาพ วาดเขียน (2545 : 144) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า

1. ใช้สำรวจทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนในโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ทำให้ได้เข้าใจผู้เรียนได้ดีขึ้น
2. ใช้แนะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับสอบได้สอบตกของแต่ละบุคคล จุดอ่อนและจุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนฉลาดและผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน

3. ใช้จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
4. ช่วยในการวิจัยทางการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบมีประโยชน์ คือ ใช้สำรวจเกี่ยวกับความเข้าใจในการเรียนของผู้เรียน ใช้ประเมินจุดเด่น จุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละบุคคล ใช้จัดกลุ่มผู้เรียน ช่วยในการวิจัยการเรียนการสอน

ดัชนีประสิทธิผล

ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลไว้ดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2544: 1) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2545 : 31-35) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนโดยการเทียบ คะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็ม หรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้นตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนหรือการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจยังไม่เพียงพอ เช่น กรณีของการทดลองการใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 18 การทดสอบหลังเรียนได้ร้อยละ 67 และกลุ่ม 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 27 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74 ซึ่งเมื่อทำผลวิเคราะห์ทางสถิติ ปรากฏคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสองกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียนระหว่าง 2 กลุ่ม ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดขึ้น เพราะสิ่งที่ทดลอง (Treatment) นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดสอบทั้ง 2 กรณี มีคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นสูงสุดของแต่ละกรณี

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2550 : 102-103) ได้กล่าวถึงค่าดัชนีประสิทธิผลว่าเป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากสื่อหรือนวัตกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ

กล่าวโดยสรุป ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน

การหาดัชนีประสิทธิผล

มีผู้กล่าวถึงการหาดัชนีประสิทธิผลดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2544 : 1-3) กล่าวว่า การหาดัชนีประสิทธิผล เป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เป็นที่เพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 18 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 67 และกลุ่มที่ 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 27 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74 ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 กลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสองปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดขึ้นเพราะสิ่งที่ทดลอง (Treatment) นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดสอบทั้งสองกรณีมีคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลมีรูปแบบในการหาดังนี้

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน})(\text{จำนวนคะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{หรือ} \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

จำนวนเศษของ E.I. จะเป็นเศษที่ได้จากการวัดระหว่างการทดสอบก่อนเรียน (P_1) และการทดสอบหลังเรียน (P_2) ซึ่งคะแนนทั้งสองชนิดนี้จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ทำได้ (100%) ตัวหารดัชนีคือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (P_1) และคะแนนสูงสุดที่นักเรียนสามารถทำได้

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการประเมินสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจเรียนของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดลองมาแปลงให้เป็นร้อยละหาคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลองเสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียนนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียนได้เท่าใด นำมาหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ การคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ได้คะแนน 0 เท่าเดิม ดังนี้

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1} = \frac{0\% - 0\%}{100\% - 0\%} = \frac{0\%}{100\%} = 0.00$$

แต่ถ้าคะแนนทดสอบก่อนเรียน (P_1) = 0 และคะแนนทดสอบหลังเรียนนักเรียนทำได้สูงสุด คือ เต็ม (P_2) = 100 ค่า E.I. จะเท่ากับ 1.0 ดังนี้

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1} = \frac{100\% - 0\%}{100\% - 0\%} = \frac{100\%}{100\%} = 1.00$$

และในทางตรงกันข้ามถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ค่าที่ได้ ออกมาจะมีค่าเป็นลบ เช่น (P_1) = 73% (P_2) = 45% E.I. = -0.38

เมธีญ กิจระการ และสมนึก กัททิษณี (2545 : 31-35) กล่าวว่า การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์คะแนนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{หรือ } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ	P_1	แทน คะแนนทดสอบก่อนเรียน
	P_2	แทน คะแนนทดสอบหลังเรียน
	Total	แทน ผลรวมของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนเกิด
ประสบการณ์เรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการ
เรียน ของนักเรียน คือ คำนวณหาค่าความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนน
ทดสอบหลังเรียนและคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ซึ่งดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขต
และประสิทธิภาพของสื่อการสอน

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับ
ความต้องการหรือไม่อย่างไร มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540 : 100) ได้อธิบายถึงความพึงพอใจไว้ว่า
คือ ภาวะของความพึงพอใจหรือภาวะของการมีอารมณ์ในทางบวก มีผลเกิดขึ้นเนื่องจากการประเมิน
ประสบการณ์ในงานของคนคนหนึ่ง

นววรรณ พันธุเมธา (2544 : 58-59) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง
ความรู้สึกเมื่อประสบสิ่งชอบ สัมกับใจต้องการ ตื่นเต้นกับบุคคลหรือสิ่งชอบใจ พอใจเท่ากับ
ที่ต้องการ

อารี พันธุ์มณี (2544 : 17-18) ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกนึกคิดหรือ
เจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้
จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนิน
กิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

บุญชม ศรีสะอาด (2545 ข : 21) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพอใจ
หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือมีทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนอง
ตามที่ตนเองต้องการ

วิไล พลอาสา (2552 : 47) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือ
ไม่ชอบต่อการเรียนซึ่งเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกทักษะ

เบญจมาศ พลกล้าแหง (2553 : 26) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง การจัดบรรยากาศ และสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ความสุข มีความยินดีเมื่อได้ปฏิบัติงานนั้นหรือที่ได้ร่วมทำงานกับคนอื่น มีทัศนคติที่ดีต่องาน ต่อการเรียนรู้และสามารถดำเนินกิจกรรมจนบรรลุผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน คำควบกล้ำโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียนได้ ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความพึงพอใจดังนี้

สก็อต (Scott, 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจ ต่อการทำงานที่จะให้ผลทางปฏิบัติมีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีกรวางแผนและวัดความสำเร็จได้โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป้าหมายของงานต้องมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จจากการทำงานโดยตรง
 - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2540 : 141-144) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ (McClelland) ออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใดๆ ให้เป็นผลสำเร็จ มาตรฐานเป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ
2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการมีอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น

ศุกศิริ โสมาเกตู (2544 : 52) ได้นำแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจของ สก็อต (Scott) มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้สรุปการแนวทางในการปฏิบัติได้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถหรือพัฒนา

การตามวัยของผู้เรียน

2. วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการและมีภาระประเมินผล
อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายใน
การทำงานสะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

ประสาธ อิศรปริศา (2546 : 310) มีความเห็นว่าทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มี
ที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะความต้องการ
5 ระดับ ตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน
ของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่าย ที่อยู่
อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความ
ต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงานตลอดจน
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความ
ต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รัก ขอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมใน
กลุ่มให้ยอมรับตนเป็นที่รัก เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการ
ที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมขึ้นได้เป็นอันดับแรก

5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนอย่างแท้จริง (Self Actualization
Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของ
หน่วยงาน

ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางใดทางหนึ่ง

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับ
แรงจูงใจ ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งแต่ละบุคคลก็มีความต้องการที่แตกต่างกัน ครูต้อง
ทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน

จากการได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจแล้ว ผู้วิจัยยังต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีสร้าง
ความพึงพอใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนี้

อารี พันธุ์มณี (2544 : 198) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครูควรส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียนดังนี้

1. การชมเชยและคำหว่าน ทั้ง 2 ประการจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การทดสอบบ่อยครั้ง การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้นเพราะอาจหมายถึง การเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา การทดสอบบ่อยครั้งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นและเป็นความพึงพอใจของผู้เรียน
3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยการเสนอแนะหรือกำหนดหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง
4. ใช้วิธีการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ที่เร้าความสนใจเพราะวิธีการที่แปลกใหม่สำหรับผู้เรียนยังไม่ประสบมาก่อนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น
5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมายเพื่อยั่วให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จด้วยดี และเกิดความพึงพอใจกับความสำเร็จนั้นๆ
6. ยกตัวอย่างสิ่งที่ไม่เคยพบหรือคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นตัวอย่างที่ผู้เรียนคุ้นเคยเพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น
7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน การเชื่อมโยงสิ่งใหม่ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เคยพบเจอเดิมจะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้นและจะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้นเพราะผู้เรียนคาดหวังไว้ว่าจะนำสิ่งที่เรียน ไปใช้ประโยชน์และเป็นพื้นฐานต่อไป
8. เกมและละคร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่นเกมและการแสดงละครนั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
9. สถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนไม่พึงปรารถนา เช่น สภาพความจำใจในห้องเรียนหรือบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้จะเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเบื่อ ไม่พอใจ ขัดแย้ง ครอบงำทางลัดหรือจัดให้หมดไปเพราะเป็นสิ่งที่อุปสรรคต่อการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียนทำได้โดยชมเชยหรือคำหว่าน ทดสอบบ่อยครั้ง การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้วิธีการเรียนที่แปลกใหม่ ตั้งรางวัล ยกตัวอย่าง สิ่งที่ไม่เคยพบ เชื่อมโยงบทเรียน จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติ หลีกเลี่ยงบรรยากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบตามความเหมาะสมกับงาน โดยมีส่วนร่วม
 เชนิญ กิจระการ (2544 : 50-51) ได้กล่าวถึงแนวคิดของเซทฟิลด์และฮิวส์แมน ที่ได้ทำ
 การพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่า
 องค์กรประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบันประกอบไปด้วย
 องค์กรประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์กรประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น / น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน / ความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง / ความสลับ
4. ความท้าทาย / ไม่ท้าทาย
5. ความพอใจ / ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์กรประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล / ไม่เป็นรางวัล
2. มาก / น้อย
3. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก / เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์กรประกอบทางการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม
2. เชื้อถือได้ / เชื้อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก / เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุผล / ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์กรประกอบทางด้านผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้ / อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง / ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร / ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ / ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์กรประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย / ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

2. จงรักภักดีต่อที่ทำงาน / ไม่จงรักภักดีต่อที่ทำงาน และเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง / ดูไม่มีชีวิตชีวา
4. ดูน่าสนใจเองจริงเองจัง / ดูเบื่อหน่าย

ประภาพันท์ พลายจันทร์ (2546 : 7-8) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจว่าสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ปรียาพร วงศ์อนุรโรจน์ (2546 : 14) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจดังนี้

1. เพื่อจะได้เข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านงาน ด้านการจัดการเกี่ยวกับความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงาน

2. เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับการปฏิบัติงานว่าอะไรเป็นสาเหตุให้คนงานปฏิบัติงานได้ดี

3. เพื่อให้เข้าใจถึงหน่วยงานลักษณะใดที่คนพึงพอใจและไม่พอใจรวมทั้งเกี่ยวกับการจัดการและการบริการหน่วยงานนั้น

4. เพื่อให้เข้าใจถึงผลจากการไม่พึงพอใจงาน เช่น การขาดงาน ลางานและการออกจากงานรวมทั้งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาต่อ การจัดสวัสดิการบริการต่างๆ ว่าจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับการทำงานได้อย่างไร

ชวลิต ชูกำแหง (2550 : 112-113) ได้อธิบายถึงวิธีการวัดจิตพิสัยที่นิยมดังนี้

1. การสังเกต เป็นการสังเกตการณ์พูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ครูใช้พูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทศนคติของนักเรียนเพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาแปลความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่าเขาสนใจเรียนวิชาภาษาไทยหรือไม่ เคยอ่านหนังสืออะไร

คิๆ บ้าง คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่ามีความสนใจการเรียนวิชาภาษาไทยมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือวัดทัศนคติวัดความสนใจ วัดคุณธรรม จริยธรรมไว้มากพอสมควร ซึ่งครูคนอื่นสามารถนำไปใช้ได้ ถ้าเป็นแบบวัดทัศนคติหรือวัดความสนใจจะมีรูปแบบการวัด 3 รูปแบบ คือ แบบของลิเคิร์ต เทอร์สโตนและออกสกูลสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดเพื่อตรวจสอบความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้เครื่องมือในการวัดที่หลากหลาย

คุณลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจที่ดี

ความพึงพอใจในการทำงานเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันและมีความสำคัญยิ่งขึ้นไปในอนาคต ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานสนับสนุนให้มีการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินความพึงพอใจในการทำงานของคณาจารย์มากขึ้น ฉะนั้นในการสร้างเครื่องมือหรือแบบสอบถามควรมีลักษณะดังนี้

วิกเตอร์ (Victor. 1994 : 100) กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจว่า การวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปจะใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือแบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่จะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อทางภาษาได้ก็จะใช้แบบสอบถามเพราะนอกจากจะประหยัดเวลาแล้วผู้ตอบยังมีเวลาที่จะตอบ ส่วนใหญ่ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อทางภาษาได้ จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์แต่ต้องแก้ปัญหาเรื่องความเป็นอิสระของผู้ตอบในด้านข้อความถามนั้นบุคคลจะถูกถามถึงระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในสิ่งนั้นๆ ในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

อวิล ชาราโรจน์ (2536 : 77-86) กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ในการวัดความรู้สึกรู้สึกหรือวัดทัศนคตินั้นจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกรู้สึกไปในทางที่ดี ชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบจะประเมินค่าความรู้สึกรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบหรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น ความรุนแรงหรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งการวัดนั้นมีหลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันแต่ก็เหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น

2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้นๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีคำอธิบายไว้อย่างเรียบร้อยเพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากๆ เป็นที่นิยมใช้มากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่งคือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมีคำตอบที่แสดงถึงความรู้ 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

โดยสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจที่ดีคือ ต้องมีความถูกต้อง วัดสิ่งที่มุ่งหมายที่จะวัด คำถามต่างๆ จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน มีความเชื่อถือได้ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใช้ภาษาที่ดี คำถามที่จะถามต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียน ได้ปฏิบัตินั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องดังนี้

พนพภา อีอกด้วง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง คำและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อานนท์ ใจรงกา (2547 : 56) ได้ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมใจ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 35 คน ผลการเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า

นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก

กนิาริน ดันเสียงสม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

เพ็ญศรี สุขเสวี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างแบบฝึกพัฒนาการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุดสุนทร) จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกพัฒนาการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 86.67/83.33 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิพน ทองคำดี (2549 : 62) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจตุคามราษฎร์วิทยา อำเภอหนองกี่ จำนวน 14 คน ผลการวิจัยพบว่าจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการเขียนภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพัตรา วงศ์จระกิง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง คำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลบ้านกรวด จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.79/83.53 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้แบบเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กาญจนา ปฎิเวชวัฒนางกูร (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระเอื้อสระเอือมีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระเอื้อสระเอือมีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 85.65/81.66 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระเอื้อสระเอือมีตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สวีตส์ สุขโสม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.52/83.90 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.7413 หรือคิดเป็นร้อยละ 74.13 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก

โสภิต พันธุ์วิริยะกุล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนในแม่ ก กา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนในแม่ ก กา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพ 85.00/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5872 นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 58.72 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เบญจมาศ พลกล้าแหง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 88.82/90.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาค้นคว้ารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า วิธีการสอนของครูและการใช้แบบฝึกทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนได้ดีขึ้นช่วยให้การจัดการเรียนรู้ของครูประสบความสำเร็จ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

บรูคส์ (Brooke. 2000 : 2456 – A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน/การเขียนของครูกับการสอนอ่าน/เขียนของครู ในระดับประถมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย นิวแฮม

เซียร์ นิวเจอร์รี นิวยอร์กและเท็กซัส โดยมีสมมุติฐานว่าโดยทั่วไปครูไม่ค่อยเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่นักการศึกษาและโปรแกรมการผลิตครูทั่วประเทศจะต้องทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นนักอ่านนักเขียนที่ดี เพื่อเป็นครูสอนอ่านและสอนเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนอ่านและสอนเขียนที่มีประสิทธิภาพ คือ บุคคลที่เป็นนักอ่านเป็นงานอดิเรกและเป็นนักเขียนเพื่อนันทนาการ การฝึกอ่านและฝึกเขียนของครูนั้นจึงเป็นบทบาทที่จะต้องทำในการสอนอ่านและเขียน

คาบาน (Caban. 2001 : 1304-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนของครูในชุมชนเมืองทางตะวันตกของรัฐนิวยอร์ก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนสองภาษา คือ ภาษาสเปนและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 31 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูสอนภาษาที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนนั้นมีความสามารถไม่แตกต่างกัน ทางด้านความรู้และความเข้าใจ ผลของการเปลี่ยนแปลงด้านการฝึกฝนของครูทั้งเป็นประเภทได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีและประเภทที่ได้รับการอบรมพื้นฐานนั้นมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ปัญหาในการวิจัยประการที่สองคือ การขอให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 31 คน ส่งแผนการสอนเพราะว่าแผนการสอนนั้นจะทำให้ทราบความแตกต่างของครูทั้งทางด้านความคิดรวบยอดและองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับการเรียน ปรากฏว่าครู 27 คนจาก 31 คน ส่งแผนการสอนให้พิจารณาและครูมีความรู้ความเข้าใจและการนำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการสอนไปใช้ไม่แตกต่างกัน ปัญหาการวิจัยข้อที่สาม คือ การใช้บทเรียนวีดิทัศน์ในการสอนซึ่งทำให้เห็นความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนในระดับพื้นฐานและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมาก่อน โดยกลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีได้รับคะแนนสูงสุดตามที่คาดหวัง

คอเรย์ (Corey. 2001 : 2690-A) ได้ทำการศึกษาการรู้หนังสือของหญิงวัยรุ่นในตำบลแอปปาเลเชีย เขตชนบททางอินเดียนแดง เป้าหมายการศึกษาคือการรู้หนังสือของหญิงวัยรุ่น 6 คน จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชั้นละ 2 คน เพื่อเป็นตัวแทนของช่วงวัยรุ่นจึงเลือกหญิง 6 คน ในฐานะที่เป็นผู้นำที่มีเพื่อนร่วมชั้นและครูผู้รู้ วิธีการใช้สังเกตและการสัมภาษณ์ตลอดเวลา 1 ภาคเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนด้วย การตรวจสอบการรู้หนังสือของหญิงวัยรุ่นในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ การปฏิบัติกรอ่านและการเขียน รวมทั้งการสังเกตที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนกระทำ โดยไม่ให้วัยรุ่นเหล่านั้นรู้ตัวด้วย พบว่า ในการศึกษาครั้งนี้ชี้แนะว่าการเขียนและการอ่านที่บังคับในโรงเรียนมักจะละเลยประสบการณ์และสุนทรียศาสตร์ที่หญิงวัยรุ่นอินเดียนแดงผ่านแอปปาเลเชียในชนบทนำมาโรงเรียนด้วย ดังนั้นพวกเขาก็ตัดสิ่งเหล่านี้ออกไปจากข้อดีและ

ศักยภาพของวัฒนธรรมที่บ้านของพวกเขา การรู้หนังสือที่ถูกทางโรงเรียนแทรกแซงจึงจำกัดความสามารถของหญิงวัยรุ่นเหล่านี้ที่จะคิดอย่างวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับบทบาทและแบบดั้งเดิมที่มีอยู่สำหรับผู้หญิงในวัฒนธรรมของพวกเขา

บูชาร์ต (Bouchard, 2002 : 541-A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความคิดพลาดในการอ่านสะกดคำและการสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังคงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนา 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนคือการปฏิบัติงานงานสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและพบว่ามีผลของรายงาน อย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน ความคิดพลาดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนต่อไปพบว่า ความคิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวินิจฉัยที่เหมือนกันในทุกงาน ในที่สุดจากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่า การให้คะแนนมีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์การสะกดคำและความรู้เรื่องคำ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

เซ็กตัน (Sexton, 2003 : 1258) ได้ศึกษาเพื่อสำรวจผลการอ่านที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือในการอ่านของนักเรียนระดับเกรด 7 ในกรณีศึกษาครั้งนี้มีนักเรียนระดับเกรด 7 ทั้งหมด 5 คน ที่สมัครเข้ามา โดยนักเรียนทั้ง 5 คน ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันและถูกสังเกตขณะที่พวกเขาทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การอภิปรายกลุ่ม ทำกิจกรรมกลุ่ม การสร้างแผนภูมิกราฟิก การพิจารณาแบบทดสอบ การทำแบบทดสอบ คุณภาพของการสร้างแผนภูมิกราฟิกและชิ้นงานของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบ ได้ทดสอบเมื่อสอนจบในแต่ละหน่วยแบบทดสอบฉบับแรกใช้เป็นแบบทดสอบของหน่วยการเรียนรู้ อีกฉบับเป็นแบบฝึกทักษะในแต่ละหน่วยการศึกษา ทั้งนี้ใช้เวลา 6 สัปดาห์ก็นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าการตอบสนองด้านการอ่านและเปรียบเทียบความก้าวหน้าการตอบสนองด้านการอ่านของนักเรียนแต่ละคน

เชน (Chen, 2004 : 57 - A) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การวิจัยผลของยุทธศาสตร์การเรียนแบบให้ความร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในไต้หวัน ความมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์การเรียนแบบให้ความร่วมมือในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลุ่มหนึ่ง โนมหาวิทยาลัยไต้หวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 110 คน เข้าร่วมการศึกษาวิจัยทั้งหมดเป็นเวลา 3 เดือน โดยใช้ยุทธศาสตร์การเรียนแบบให้ร่วมมือ 2 แบบ คือ แบบ Jigsaw และแบบ STAD ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมในเกณฑ์การอ่าน

TOEIC ($P < .01$) และในคะแนนรวม ($P < .05$) ผู้ชายในกลุ่มทดลองทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($P < .05$) สังคมได้หวั่นส่งเสริมการแข่งขันในกลุ่มผู้ชายมากกว่ากลุ่มผู้หญิง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ชายทำคะแนนได้ดีกว่าในโครงสร้างแบบให้ความร่วมมือ

แอดคินสัน (Adkinson, 2008 : 4639 – A) ได้ศึกษา เรื่อง การเรียนแบบให้ความร่วมมือ (Cooperative Learning) มีผลต่อการเรียนและทัศนคติของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายที่มีต่อทักษะการเปลี่ยนแปลงทางด้านคณิตศาสตร์ในห้องเรียนเพศเดียวและห้องเรียนรวมเพศหรือไม่ ความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิธีการสอน โดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการเรียนรู้เป็นรายบุคคลตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับเกรด 4 และเกรด 5 ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การใช้วิธีการสอนโดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการใช้วิธีการสอนเป็นรายบุคคลตามปกติ และมีทัศนคติต่อคณาจารย์ที่ตีต่อครูผู้สอนและกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาที่ได้เรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้าและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาแล้วนั้นทำให้ทราบว่าความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนเกิดจากวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยใช้แบบฝึกทักษะในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกสนานเพลิดเพลิน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น